

ПАМ'ЯТАЙМО ІННУЛЕ.
200-річчя
ЧЕЗЛЕЖНОСТІ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montrossway St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНІОСОЮЗ: (201) 461-2300
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 128. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СУЛОТА, 10-го ЛІПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 10, 1976 No. 128. VOL. LXXXIII

У БАД-ЕМСІ - МІСТІ ЛІНГВІСТИЧНОГО УКАЗУ

УКРАЇНСЬКІ ПРАПОРІ НА ЦЕНТРАЛЬНІЙ УСТАНОВІ
БАД-ЕМСУ, ТАБЛИЦІ ГАЇНЬБИ НА ПАЛАТІ
ОЛЕКСАНДРА П., "ЕМСЬКИЙ УКАЗ" ПРИЛЮДНО
СПАЛЕННЯ І СИМВОЛІЧНО ЗНИЩЕННЯ

Репортаж Софії Наумович

Спільні зусилля наших професорів з усього світу, з ініціатором цієї імпрези проф. Я. Рудницьким на чолі, у співпраці з ЦІУЕН — його головною митро Антонієм Мельником і енергійним організатором Степаном Мудриком, — дали свої дуже позитивні наслідки, чимало спричинилися до розвінчання фальшивого, "лібералістського" московського царя.

Чудове містечко, що тягнеться обабіч ріки Лян — це величезний колишній селянський із модерно купелевою місцевістю Бад у загально-відомий Бад-Емс, — жило аж до пропав'яного дня 24 травня 1976 р. — під знаком Москви. Тут же височить московська цибуляста церква, фундувана Александром II, тут же його палата з чотирма маленькими вежечками, що то їх ні приїхав, ні приїхав до касаринної будівлі, помалюваної без смаку, на огидний рожевий колір — оце ці зовнішні прикмети (бо с це їх архів), що зразу кидаються в вічі кожному відвідувачеві. Тому й щаслива була думка проф. Рудницького, щоб саме в тому місті влаштувати протестатіну наукову конференцію та бодай трохи "відмоскалити" його. І тому учасники конференції могли з приємністю зауважити два великі українські прапори, що гордо повішали на репрезентативному будинку Кургава, та великий наліпс при вході до "біахитної залі", що тут відбувається українське зібрання. У просторому голі — виставка скульптур Григора Крука відглаголює розмітила, серед високих білих колон, — відомі нам постаті українських селян, підпінтих дядьків, танцюристів і скорбних матерів, ченців-аскетів і присадкуватих "ксьондзів", що притягали своєю оригінальністю туристів і купальників.

Перед самою конференцією був цей поглянути на цю таблицю гаїнби, яку ЦІУЕН при допомозі проф. Юрія Бойка, домоглася від влади міста вмурувати в кошиноцарську палату з таврами приблизно змістом: Тут, у цьому будинку, 30 червня 1876 року цар Александр II підписав указ про заборону української мови. Хай це буде пересторогою всім! Підпис: СКВУ. Ця таблиця була офіційно відкрита після конференції, в що її ще не відкрили, то ми мали змогу послухати реакції групи туристів зі склянками емської води: "То цей, швайнегунд" (падлюка) приїхав аж сюди, щоб заборонити українцям їхню мову!" Наукову конференцію відкрив проф. Я. Рудницький привітом директора Кургава Ганса Вадеполя і надання йому першого слова. Директор заявив, що вітас учасників теж і від відсутності бюргермайстра, який щойно на другий день прийме українську делегацію. А далі п. Вадеполь затаркнув історію свого міста, насиченого "московським духом", будинками і високими особистостями, як наприклад, "російський письменник Гоголь" та музикант Вагнер. Нимці раді віддаються українцям за те, що вони вітали їх "хлібом і сіллю", і саме така нагода трапилася сьогодні, бо ж усі знають, що значить мова для народу.

Після зразу відповідей проф. Рудницький подякував за гідну про Гоголя, українця, творця якого "Тарас Бульба", і "Вечори на хуторі" вельмовно про це кажуть. Його рздвоєність душі з приводу чужомовної творчості, мабуть, приїждять в час ювілей відзначити українцям знову ж таки у цьому гостинному Бад-Емсі. Далі проф. Рудницький зазначив, що конференція складається з трьох частин і зразу віддав провід першої з них проф. Константину Біді з Канади. Цей обговорював промови до 20 хвилин і запросив до слова ректора Володимира Янева.

Доповідач привітав учасників від УВУ й НТШ, по-в'язав з Емським указом, який мав деякі позитивні наслідки як наприклад: постаття НТШ у Львові 1873 р. було відповідно на Валуєвський указ, а після Емського пожавилася динаміка відродження Галичини й її солідарність з наддніпрянськими українцями, скрісталізувалося почуття соборності всіх українських земель. Незабаром почалися й міжнародні дії-протести. Драгоманов виступив з меморіалом у Франції, "Українське Рундшав" назвало указ "курйозом 19 ст.", сп. Сембратович писав у ньому про заборону (Закінчення на стор. 6-й)

Відбудуться грецькі свечення
диякона Романа Мірчука

Філадельфія, Па. (В. Л-ць) — У митрополітоху соборі Непорочною Зачаття Пречистої Діви Марії Владика Василь Лостен 19-го червня ц. р., перед Архирейською Божественною Літургією, уділив піддількох саячєнь Романові Мірчуку, а під час св. Літургії висвятив його на диякона. Цієї суботи, 10-го липня, у згаданому митрополітоху соборі відбудуться грецькі свечення диякона Романа Мірчука, що його уділив Владика Амвросій Сенишин, Митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА, а в неділю 11-го липня о. Роман Мірчук відправити свою першу Службу Богу в церкві Христа Царя.

Диякон Роман Мірчук, член філадельфійської парафії Христа Царя, є сином відомих наших громадян д-ра Петра й пані Анілі Мірчуків. Він народився 13-го вересня 1950 р. в Мюнхені. У

В Колегії св. Андрея в Вінніпегу почалися літні Курси Українознавства

Вінніпег (Н.Н.). — В неділю, 4 липня 1976 р., відбулася реєстрація молоді на 26 чергові Курси Українознавства в Колегії св. Андрея на кампусі Манітобського університету.

Колегія св. Андрея була заснована в 1950 р., і від того часу є одним з українських культурних осередків в Північній Америці. Кожного року в цей час біля 85 молодих людей українського походження, учнів середніх шкіл, приїжджає на 5 тижнів до Колегії, щоб побути в українському середовищі та навчитися більше про свою культуру, про своє славне минуле, а тоді поїхати в різні закутки континенту відновлену або й тут набути любов до свого рідного. Протягом цього часу (від 4 липня до 8 серпня) учні учасників на акредитовані курси української мови і літератури, а крім цього, щоб зберегти свою спадщину, навчаються релігії, історії, географії, народних танків, хорового співу, драми, вишивання, писання писанок і ткацтва.

Крім цих обов'язкових предметів, студенти мають різні розваги, як спортивні змагання і прогулянки та

беруть активну участь в Українському Національному Фестивалі в Давфіні. Директор Літніх Курсів Українознавства, Андрій Сірий, висловився про курси так:

"Студенти мусять вставати рано, щоб о годині 8-й бути в каплиці. Цілий день вивчений лекціями, ручними роботами, вправами, розвагами... Закінчення повного дня знов у каплиці, на тихій молитві, о годині 10:30 вечора. Курсанти помучені, але відволени і готові на нічний відпочинок. Я певний, що студенти, закінчивши Літні Курси, з них багатьох скористають і понесуть багатство свого найдорожчого скарбу — української культури — з собою, щоб поширювати його в місцях свого поселення".

Для допомоги п. Сірому є обмежене число осіб (лише дівчат), але всі вони працюють із великим завзяттям.

Перед студентами — 5 тижнів, яких вони ніколи не забудуть. Приїхали вони із різних закутків Канади і ЗСА, познайомляться один з одним, один від одного чогось навчаться і здалучать собі справу, про це, що їх найбільше еднає, а це — їхнє українське походження.

СУСТА організує студентське інформаційне бюро

Екзекутива Союзу Українських Студентських Товариств Америки оголошує створення бюро, що має стати інформаційним осередком для тих українських студентів у цілій Америці, які шукають за точним інформаційним відносно студій на різних позомах, стилістичній, різних федеральних програм та інших академічних зацікавленнях.

В загальному, українські студенти в Америці не є вповні поінформовані в справах федеральних допомог та різних можливостей, що ними вони можуть вповні користуватися. Далше, СУСТА одержала багато запитань відносно студій українців при різних університетських осередках, імен українських професорів та їхніх адрес. Також наплавало багато прохань за інформаційним відносно контактів з українськими професіоналістами.

Нове інформаційне Бюро СУСТА старатиметься точно відповісти на запити нашої студентства. Також цілю цього бюро буде контактувати надійних українських студентів з нашими професорами, чи то в справах консультації відносно ділянок студій, чи відносно одержання стипендій чи інших допомог або прийняття до даного університету.

Ця нова програма СУСТА діятиме по засади: "Українці допомагають українцям".

В останніх кількох тижнях провід СУСТА вислав низку листів до українських професійних студентів, про-

хаючи їхньої допомоги, співпраці та підтримки цій новій, важливій для нас діяльності. СУСТА сподівається, що ця співпраця принесе користь усім зацікавленим: притягне молоді до професійних товариств, а молоді діставатиме бажані інформації та нав'яже контакт із старшими колегами.

Перші кроки для співпраці вже пороблено: 1-го липня ц. р. на сходинах з участю інженерів Юрія Гончаренка, голови Товариства Українських Інженерів, і Євгена Івашкова, бувшого голови цього товариства, та Юрія Серанта, голови СУСТА, обговорено подобиці майбутньої співпраці. Екзекутива СУСТА з приємністю стверджує, що Товариство Українських Інженерів вповні підтримує задуми та плани наших студентів і приобцяло їм свою повну підтримку. Головою інж. Гончаренко заявив, що Товариство подасть захищений студентам (в ділянках інженерії, математики та фізичних наук) докладні інформації відносно студій на градаційному позоми, можливостей одержати стипендії від Товариства та подасте практичні поради в їхній майбутній професії.

Додатково, усі зацікавлені студенти зможуть безкоштовно одержувати професійний журнал Товариства. Проситесь зацікавлених звертатися на адресу СУСТА: Пошта: скринька ч. 351 Купер, Нью-Йорк, Н. Я. 10003, або телефон (212) 228-5351.

Українські домовласники Нью Йорку відбули сходини, заповідують збори

Нью-Йорк (ам.). — Товариство Українських Домовласників Нью-Йорку відбуло тут 1 липня 1976 р. свої ширші сходини. Розглядали чотири оферти на достава членам Т-ва олівни до огрівання й вибрав з них одну, яка дає 15% знижки.

Передискутовано справу безпеки в нашому Давнтавіні й рішено почати в цій справі плянувати акцію. В першу чергу постановлено внести скаргу до Мейора міста проти надсилання містом до готелів в нашому районі

бувших криміналістів і наркоманів, як безробітних утриманців "Велфер-у". В скарзі домовласники вивдигнуть свої фінансові втрати, спричинені такою поведінкою міста. Т-во буде також заохочувати купців, церкви й інші установи зробити це саме.

Намічено відбути восени 1976 року перші Загальні Збори. До того часу мають приєднати нових членів. Тепер Т-во має 38 членів з 51 домом. Між ними є вже 6 установ (УКК-СА, Народний Дім, Пласт, Самопоміч.

КОНВЕНЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ ПОЧИНАЄТЬСЯ В ПОНЕДІЛОК В НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк. — В понеділок, 12-го липня ц. р., тут у найбільшій залі цього міста - великана Медісон Сквер Гарден розпочнеться Конвенція Демократичної партії, головним завданням якої є вибрати кандидата на президента ЗСА, який стане до виборів в листопаді ц. р.

Джимі Картер

І приймуть політичну платформу партії, якої, в принципі, повинен прирдержуватись президент, якщо ним буде демократ, що перемаже республіканського кандидата у виборах. З огляду на погані досвід з Конвенції Демократичної партії у Чикаго, де дійшло було до бурхливих демонстрацій, організатори Конвенції в Нью-Йорку поробили відповідні заходи, щоб цьому завадити. На залю Конвенції матимуть право виходити тільки делегати, представники преси і гості з окремих перепустками, які будуть строго перевірятися поліцією. Керівник цієї діяльності Конвенції, Кліфтон Касіді, заявив, що така вимога кінечна, щоб забезпечити спокійний перебіг наради Конвенції. Перепустки, форми і кольори яких держаться в строгій таємниці, видаватимуться зареєстрованим особам вже при вході на залю. Саму залю і прилегли до Медісон Сквер Гардену будинки будуть охороняті 1.200 службовців поліції і 200 детективів у цивільному. Плани охорони

скоординували з ЕФБІА і залізничною поліцією Пен-Сентрал і Лонг-Айленд. Керівником цих поліційних з'єднань міська управа назначила заступника команданта нью-йоркської поліції Данієля Куртнея. Встановлено також зв'язок з Національною Гвардією і командою 82-ї парашутної дивізії, які інтервенуватимуть у випадку більших безпорядків. Загальною опієється, що перебіг Конвенції буде спокійніший. Висліді правоборів та загальний передконвенційний розвиток дає всі підстави до заключень, що демократичним кандидатом на президента ЗСА в цюгорічних виборах буде Джимі Картер.

Румунія домагається від країн КОМЕКОН-у допомоги для слабших

Берлін, Східна Німеччина. — Прем'єр-міністр Румунії, Манеа Манеску, виступаючи у другому дні трьохденної конференції країн Комекону, свєтського економічного блоку, висунув пряме домагання, щоб багаті країни Комекону, такі, як Советський Союз, Чехо-Словаччина і Східна Німеччина, допомогли біднішим комуністичним державам стати на власні ноги і сповити вимоги, передбачені у 15-літньому економічному плані, який мав бути прийнятий, як заключний акт конференції. Членами - основниками Комекону є всі комуністичні

держави Східної Європи, а також Монголія і Куба. До сьогодні тільки Кубі і Монголії надано спеціальний статус бідніших держав та признано економічну допомогу для підвищення життєвого рівня населення. Румунія і Болгарія належать до найслабше господарсько розвинених країн і тому найбільшій у цьому блоку. В іншому виступі румунські представники домагалися також більш гнучкої економічної політики, яка забезпечила б скоріше постачання продуктів біднішим країнам і пожавила б торговельну виміну між ними.

Західно Європу навістила велика посуха

Париж. — Небувала посуха, яка охопила цілий ряд західно-європейських країн, стала у Франції загально-національною проблемою. Кореспонденти звітують, що посуха знищила одну третину основних сільськогосподарських районів країни. Сохнуть посіви зерна, картоплі, цукрових буряків, зменшилися виробы з молока, бо немає чим прогдувати худоби. Селяни змушені масово продавати худобу, або її забивати і перепродувати м'ясо по знижених цінах. Такої посухи у Франції вже давно не було. У деяких районах забракло питної води і її мусять довозити у спеціальних цистернах військовиками. Рівень води в ріках понизився на 30, а в деяких й більше від-

сотків. Сильна посуха відразу спричинила підвищу ціни на овочі і яриу. Така ж посуха триває також в Англії, Німеччині, Бельгії й інших країнах Європи. Метеорологічна служба в Лондоні повідомила, що такої посухи, яка тепер триває в південній частині країни, не було від 250 років. Посуха цілковито змінила вигляд англійського краєвиду, посушливі трави і ліси. Річку Темзу в деяких місцях можна перейти вброд. Так як у Франції уряд мусів завести раціоналізацію питної води, заборонив поливати городи і вулиці, як також мити водою авта. При тому дуже потерпіло сільське господарство. В Західній Німеччині цей рік буде мабуть найбільш невражожним роком за останніх 50 років. За чотири місяці опадів було на 50 відсотків менше, як звичайно. Найбільше потерпіли від посухи південні і південно-західні райони. Температура в Англії і Німеччині сягає до 90 степенів за Фаренгейтом. Ця незвична в Європі горяча і посуха спричинила також жертви в людях. Матеріальних втрат ще не обрховано, але вони переидуть у мільярди доларів.

КОНГРЕСОВІ ПІДКОМИСИ СЛУХАЮТЬ СВИДЧЕНЬ ПРО ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКОВ

Вашингтон. — Проф. д-р Лєв Добрянський, президент Українського Конгресового Комітету Америки і голова Крайового Комітету Тижня Поневолених Націй, знімаючи перед конгресовими підкомісіями міжнародних політичних і військових справ та міжнародних організацій, звернувся до уряду ЗСА із вимогою започаткувати офіційну акцію в обороні знищених свєтським режимом Українських Православної і Католицької Церков в Україні. "Знищення Сталіном цих двох Церков в найбільшій неросійській нації Східної Європи — це злочин, який слід розглядати як особливе явище у світі релігійного переслідування в СССР", — заявив д-р Л. Добрянський під час свєтчення відносно резолюції конгресу Данієля Флада з Пенсильвенії, яка вимагає відродження Українських Православної і Католицької Церков в Україні.

Проф. Лев Добрянський

Подавши історію початків те розвитку християнства в Україні та підкресливши велике значення релігії в духовному і культурному розвитку українського народу, д-р Л. Добрянський назвав знищення Церков в Україні геноцидом і заклавши Конгрес ЗСА до негайної дії по лінії реставрування українських Церков, а не

тільки загальних заяв з вимогами більшої релігійної свободи в СССР". Д-р Л. Добрянський підкреслив, що поодинокі випадки релігійного переслідування в СССР, як ув'язнення о. Василя Романюка і пастора Георгія Вінса, слід розглядати в ширшому контексті геноцидної політики Кремля.

Крім д-ра Добрянського, із свідченням в справі о. В. Романюка і пастора Г. Вінса виступили перед підкомісією в середу, 30-го червня, конгресмени Джон Бюкенен з Алабами, проф. д-р Джон Данлоп з Оберлі коледжу і Юрій Добрянський, член Комітету Оборони В. Мозоза у Вашингтоні.

37 ВИДАТНИХ АМЕРИКАНЦІВ СТАЛИ В ОБОРОНІ В. БУКОВСЬКОГО

Нью-Йорк. — Довідавшись, що Владімир Буковський розпочав знову голодівку у Владімирській в'язниці біля Москви, 37 видатних американців — письменників, поетів, артистів, видавців, журналістів, політиків і банкірів вислали протестного листа до генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва із закликом негайно перевести Буковського до лічниці і забезпечити його відповідними медикаментами, які мсжуть допомогти врятувати життя цьому дисиденту.

До своєї вимогой американці інтелектуалісти долучили розпачливий лист матері Буковського, яка вже кілька разів зверталася до Заходу допомогти врятувати її сина, якого КГБ-івські негідники чухуть позбавити життя, заставляючи його, тяжко хворого, працювати в нелюдських умовах без відповідних харчів і медичної опіки. Подібні листи в обороні В. Буковського вислала вже раніше інша група американських вчених і деякі сенатори та конгресмени ЗСА.

Український матеріал у швайцарському німецькомовному виданні самвидаву

Женева (Н. Н.). — Від кількох років пошлавляється двічі в рік під редакцією д-ра Удо Рубе в швайцарському місті Тун в серії "Кураторія духовної свободи" самвидавний матеріал, що продістався на Захід й друкується переважно російською та українськими мовами в періодичній пресі. Одним з головних співпрацівників серії є д-р Корнелія Герстенмасер, редакторка документальної частини журналу "Віра в 2. світі" та президентка Товариства людських прав з осідком в Франкфурті над Майном.

У 8-му зшитті, що саме псйався, особливо багато матеріалу, що стосується такої колишньої і сучасної в'язни советських таборів, Володимирської тюрми чи психікарень. У цьому подвійному зшитті зібрано на 152 ст. близько 25 різних документів та хронік політичних в'язнів, між ними такі відомі українським читачеві матеріали як: Інтерв'ю з паризькими в'язнями, Лист С. Глузмана до батьків, Звернення в справі Л. Плюща, Звернення українських жінок до Об'єднаних Націй, Заява Д. Шумука, Звернення в'язнів пермського табору 389/36, Будні Мордовських таборів Пенсона - Чорновола та багато іншого матеріалу.

Тому, що переважно частину матеріалу перекладано в редакції впрост з російської мови, не завжди дотримана правильна передача українських імен (за винятком тексту Персона-Чорновола).

Цей зшитт надається для інформаційної праці чужинців, його можна замовляти впрост у видавця. Ціна вимості 11 швайцарських франків. Адреса: Kuratorium Geistige Freiheit, Postfach 227, CH-3601 Thun, Schweiz (Suisse).

ПІДВИСИЛИ ОПЛАТУ ЗА ПЕРЕСІЛКУ ГАЗЕТ

Вашингтон. — В середу, 7 липня ц.р. увійшов в силу новий поштовий закон про підвищу ціни на пересилку газет, журналів, платівок та іншого друкованого матеріалу, який досі пересилався другою, третьою і четвертою класами. В середньому підвищення на пересилку газет і журналів підвищилася з 6,2 до 6,8 центів за фунт. Ця підвищука рахується тимчасовою і слід сподіватися в найближчому майбутньому новий підвищука. Національна Асоціація Преси запропонує створити цілі підвищуки, вимагаючи від Поштової Служби.

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINSKYI SHCHENNIK UKRAINIAN DAILY

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issue combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1975.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮзу 65% м.с. За кожну зміну адреси — 25 ц. Чеки і "money orders" виставляються на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає своїх членів від надання матеріалів, не пов'язаних з діяльністю організації. Редакція не відповідає за зміст оголошень. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Привіт з неволі

Можна сміло твердити, що увесь світ вітає 3'єднані Стейти Америки з 200-річчям їх незалежності минулої неділі, 4-го липня. Восени кораблі та "струни" кораблі-вітрильники трьох десятків країн світу салютували Америці в ньюйоркських портах, а символом та виразником безлічі всіх тих привітань, що насипали від урядів багатьох країн світу та їх народів, можна вважати ювілейні відвідини англійської королеви Єлизавети II, прямого нащадка короля Джорджа III, за володіння якого тодішні англійські колонії з'єдналися в Стейти та революційним словом і ділом проголосили і встановили свою незалежність.

Але між усіма цими привітаннями окрему нямову має привітання політичних в'язнів із Союзу, текст якого поширено між закордонними кореспондентами в Москві та який передали в світ міжнародні пресові агентства. Навряд чи була яка вдумлива людина в світі, яка без глибокого зворушення і хвилювання прочитала такі прості і такі промовисті слова такого звернення-привітання до адресу американського народу: «Ані колючі дроти, ані кулемети, ані вежі сторожів, ані сторожі собак — ніщо не може зупинити нас, політичних в'язнів ССРСР, від того, щоб ми були разом з Вами в цю велику годину світової історії. Ми бажали американському народові здійснення його цілей, встановлення Батьками-Основоположниками — створення братерства вільних націй, сім'ї вільних народів».

У повідомленні пресових агентств згадувалося, що привітання звернення підписали 14 політв'язнів, але їх імен не подано. Та це й не так важливо. Сміло бо можна твердити, що ті невідомі чотирнадцять підписів репрезентують не тільки десятки тисяч політв'язнів, замкнених у концентраційних таборах, тюрмах і психіатричних закладах, але мільйони людей багатьох країн, бо всі вони є політичними в'язнями в рабовласницькій комуністсько-московській тюрмі народів. І всі вони в ту велику історичну годину 200-ліття Американської Революції і незалежності 3'єднаних Стейтів Америки цілком певно згадували — сказавши за Шевченком — «Вашингтона з його праведним законом» та словами підписаних чотирнадцяти політв'язнів, напевно від душі і серця бажали здійснення ідеалів Американської Революції в усьому світі.

Ювілейне привітання американців, передане їм з неволі, повинно зобов'язувати більше, ніж усі привітальні салюти і салюти та промови на волі. Воно, це привітання з неволі, повинно зобов'язувати зокрема нас і всіх тих американських громадян, які кровно зв'язані з тими, що в неволі.

Проблеми Португалії

Передвиборча гарячка в ЗСА, величезні святкування 200-річчя Американської Революції та інші справи зовнішньої і внутрішньої політики відвернули дещо увагу американського політичного світу і громадян ЗСА від проблем Португалії, її гарячкової передвиборчої кампанії, парламентарної і в кінці президентської в червні ц. р., які не тільки привернули увагу до країни, але значно спричинили до політичної і господарської стабілізації та відсунули бодай на деякий час комуністичну загрозу, яка нависла була над цією країною і грозила перетворенням її знову на країну з диктаторською системою правління. Парламентарні, а пізніше президентські вибори виявили, що помімо довголітньої диктатури Салызара та Гастана, народні маси Португалії своїм здоровим інстинктом прагнуть демократії і справедливого соціального ладу та віддали 70 відсотків усіх голосів на соціал-демократів і соціалістів. Це був свого роду востум довір'я до загалом політичних партій, які, в опції португальців, однією могли зліквідувати минуле, але водночас давали гарантію, що на місце правої диктатури не прийде ліва з комуністами у провіді. А така загроза існувала, хоч й, як також цілий комплекс проблем у Португалії, не цілком серйозно трактували ЗСА і інші західні країни, помімо того, що Португалія була членом Північно-Атлантичного Оборонного Пакту (НАТО) і, стратегічно беручи, відігравала дуже поважну роль в оборонній системі Заходу.

Сьогодні, коли в Португалії, після дворічних революційних потрясень, політичні відносини почали нормалізуватися, коли активна частина народних мас під керівництвом соціал-демократів і соціалістів Сореза чинно протиставляється комуністичній загрозі, коли вільними виборами португальський народ обрав на президента ген. Ромальо Банеса, а на чолі політичного життя приходять помірковані політики, західні держави, розуміючи своє ранду помилку, намагаються бодай тепер прийти з допомогою, в першу чергу економічною, яка повинна допомогти Португалії перебороти господарські труднощі і закріпити в країні демократичну систему правління.

Побачивши свою програму, Центральний Комітет Компарції Португалії опублікував повиворітний 29-сторінковий документ, у якому, з престижних і моральних моментів, пропонується створення кабінету з політичних груп лівого напрямку, бо, мовляв, тільки вони «зможуть розв'язати політичну й економічну затяжку кризу Португалії». Але сьогодні вже ніхто не прислухається до комуністичної пропаганди, так подібної до совєтської пропаганди в пореволюційних роках 1918 і пізніше.

Приклад Португалії це раз наглядно виявив, де лежить загроза для демократичних систем, свободи слова, вільної та справжнього соціального поступу, побудованого на справедливості.

Кубинці не бажать воювати

Маямі. — В середу, 7-го липня, американський корабель підірвав на поклад 3-х кубинців, які плавали на морі на маленькому човнику, добиваючись на ньому до берегів Америки. Доставлені на берег і передані емі-

граційним властям кубинці у віці між 20 і 24 роки заявили, що вони були мобілізовані і мали виїхати до військової частини, стаціонарної в Африці, але вони не бажать воювати в чужих країнах і тому вирішили втікати до ЗСА.

ОПОЗИЦІЯ В ОДНОНАЦІОНАЛЬНІЙ ДЕРЖАВІ

Мюнхен (П. Ф.). — Події в Польщі Польщі привагають до себе увагу світової преси знову. 1953 року був т. зв. «польський Жовтень». Після 20 з'їзду совєтської компартії 1956 р. почалася всюдю «десталінізація». В так званих народних демократіях зруйновано пам'ятники, що були поставлені на славу «вождя світового пролетаріату», перейменовано вулиці, площі, міста, мости і т. д. з імені Сталіна на давні назви. Польські мусили до 1956 р. терпіти, що їхньою «людською армією» командував помісковский поляк, совєтський маршал Константин Рокоссовський. Загальне було невдоволення в Польщі як Москвою, що брала з Польщі вугілля та іншу сировину за безцінь і мусили поляки це й дакувати вождям Кремля за таке «добро».

В жовтні 1956 р. почалося повстання проти московського колоніалізму на Угорщині і одночасно настали розрухи робітничства та інтелігенції в Польщі. Селянство тут не знало примусової колективізації, тому було пасивне. Хрущов привітав був у Варшаву з своїм маршалами і загрозив провідникам польської компартії, що поб'є їх, як мухи. Однак у польській компартії ожил національний солідарність. Вони вигоргували у Хрущова, щоб дозволити прийти до влади в Польщі Владиславу Гомулки. Караному з наказу Сталіна за «націоналістичний ухил». Хрущов, мавши повстання на Угорщині, не хотів викликати масового бунту в Польщі і мусив дійти до згоди з польськими комуністами в Варшаві. Гомулка поставлено на чолі польської компартії, і з того часу почалася політична й господарська «відліг» в Польщі. На вічах, у пресі критиковано диктатуру та вмішування Москви до внутрішніх справ Польщі, і Гомулка здобув серед поляків велику популярність. Сподівалися поляки, що після десталінізації прийде демократизація, але помилилися.

Провідники польської компартії добре знають, що їм Москва дала владу в Польщі, бо без совєтських армій поляки не могли зліквідувати б у себе комуністичну диктатуру. Тому й Гомулка, ставши першим секретарем компартії у Варшаві, держався московської лінії і почасті заборонив пропаганду за лібералізацію режиму.

Як у кожній країні, керівники комуністами, в Польщі теж виникають труднощі з харчуванням людності. Щоб мати гроші на прискорену індустріалізацію, польський уряд продав продукти сільського господарства в передових промислових країнах і все менше лишив на споживання польської людності. Мало того: уряд Гомулки вирішив наповнити державну

касу через підвищення цін на продукти сільського господарства і на фабричні вироби 1970 р. Це розпорядження викликало в Польщі протести людності, особливо в промислових містах на бережжі Балтійського моря. Поліція стріляла на робітників, багато людей загинуло в грудні 1970 р. Пустили військо проти робітників «робітничої влади» побоялася, бо військо могло б перейти на бік пролетаріату. І ось, під натиском мусили «диктатура пролетаріату» попустити: Гомулку відсунули з посади першого секретаря, цінні залишено на попередньому рівні. Ватажки компартії приходили на робітничі віча, щоб вислухати «голос народу» та радитися з громадянами. Такий спосіб спілкування з «народом» обіцяв завести надалі новий секретар компартії Герек, що прийшов на місце Гомулки.

Здавалося, що заміна Гомулки Гереком доведе до зміцнення партії з населенням Польщі. Однак так не сталося. Вожді польської компартії і під Гереком вірно служать Москві і хочуть ухилитися у «старшого брата». В нову конституцію, «людо довод» вставляло додатою, що Польща буде «навіки разом» з совєтською імперією і що компартії належить провідна роль в Польщі. Як було за Гомулки, так і тепер Москва цензурує все, що друкується в Польщі, і не дозволяє писати про повстання поляків проти Росії в рр. 1794, 1830 і 1863. Само собою, такі неподобства знаходять у польському суспільстві глибоке обурення проти Москви і проти «рідної» компартії.

Польський уряд повторив в р. 1976 помилку, яку учинив Гомулка в 1970 р.: він видав розпорядження 24 червня про підвищення цін у дуже великій пропорції. Деякі споживчі товари мали подорожжати на 50 і 70 відсотків. Польські робітники не хотіли терпіти нової дорожнечі. Віча, протести, демонстрації, підпали партійних секретаріатів та інших виступи режиму поширилися по всій Польщі. І сталося чудо: компартія злякалася. Уряд негайно відкликав своє заздалегідь підготоване рішення про підвищення цін. Компартія скликала віча громадян, де вони мусять голосувати за довіря урядові за «веселе і щасливе життя».

Варшавський уряд, навіть коли б міг, то не хотів ужити кривавих репресій проти «гуліганів», як називає комуністична пропаганда робітників — демонстрантів. Адже ж в днях розривів у Польщі почалися в Східному Берліні наради європейських компартій, щоб створити між ними «згоду в сімействі». Громадянська війна в Польщі могла б зіпсувати всю «політичну музику», підготовану в Східному Берліні.

Є ще одна причина нері-

Д-р М. Бойко

ЗАГИБЕЛІ БІБЛІОТЕК

(В 12-ту річницю знищення Бібліотеки Української Академії Наук у Києві 24 травня, 1964)

Міст завоювання — знищення минуле підбитого народу і тит позбавити його майбутнього. Тривалими силами минулого народу з передовим все записане, тому історик на всім шляху боротьби історії палив бібліотеки та книгозбирання. По книгозбираннях старого світу залишилися тільки згадки. Уважають, що в бібліотеках і архівах Картагені зберігалося до 500 тисяч різних рукописів і книжок. З них збереглися тільки одна книжка, перекладена на латинську мову. Перси беззачадно знищили старі єгипетські й фінікійські бібліотеки. А пізніше це саме робили «усуламські завоювання», напр. Мухаммед II під час здобуття Константинополя в XV ст. наказав кидати в море всі книги міської бібліотеки, що нарахувалося 120 тис. рукописів.

Абулду, що правив у Харасані в III ст., наказав знищити все писане, а поручав читати тільки Коран. Англійський король Едвард I у 1298 р. завоював Шотландію, він поруйнував всі пам'ятники, наказав спалити всі рукописи і книги, щоб народ не мав сліду до минулого. Коли Кортес підкорив Мексико в 1549 р., в слід за ним прийшов місionar Дієго де Лянда. У міському храмі племені Мая військо знайшло величезний архів старовинних ру-

шукості Грека та інших супроти «гуліганів»: як р. 1970, і тепер польські ватажки бояться посылати військо дошати повстання у своїй країні. Вони протестували участь в поході 1968 р. щоб задушити «Празьку весну». Опозиція в одонаціональній державі має більші шанси виграти спір з урядом, ніж опозиція в державі многаціональній.

Царі московські посилали росіян, українців, кавказців і т. д. «усмиряти» польських борців за незалежність. «Червоні царі» в совєтській многаціональній імперії роблять те саме. Вони нацьковують росіян на українців та інших «націоналістів», щоб триматися при владі. Це давнє правило з часів Римської імперії: «Діли і пануй» (Divide et impera).

Вигода для опозиції в сучасній Польщі в тому, що ця країна одонаціональна; там національні меншини дуже нечисленні: є трохи українців, росіянців в різних областях, трохи німців, та й ті збираються на переселення до Німецької Федеративної Республіки, невелике число білорусів та литвинів.

Польща перед 1939 роком була многаціональною, і Варшавський уряд міг лякати польську опозицію проти режиму «полковників» сепаратизмом українським, білоруським і т. д.

Міст завоювання — знищення минуле підбитого народу і тит позбавити його майбутнього. Тривалими силами минулого народу з передовим все записане, тому історик на всім шляху боротьби історії палив бібліотеки та книгозбирання. По книгозбираннях старого світу залишилися тільки згадки. Уважають, що в бібліотеках і архівах Картагені зберігалося до 500 тисяч різних рукописів і книжок. З них збереглися тільки одна книжка, перекладена на латинську мову. Перси беззачадно знищили старі єгипетські й фінікійські бібліотеки. А пізніше це саме робили «усуламські завоювання», напр. Мухаммед II під час здобуття Константинополя в XV ст. наказав кидати в море всі книги міської бібліотеки, що нарахувалося 120 тис. рукописів.

Колі еспанські та португальські завоювання вдерлися до Перу в Південній Америці в 1572 р., вони знайшли там могутню імперію стародавніх Інків, але полстна записів наказано негайно знищити. Врятовано тільки четверо полотен, які везли королеві Філіппіні II до Мадриду, але по дорозі корабель затонував, а з ним усе минуле племені Інків.

Величезною втратою для людського знання була загибель бібліотеки династії Птолемеїв у Єгипті, книгозбирання семи династій. Одна бібліотека мала 40 тисяч звитків, а друга 500 тис. Цю величезну Александрийську бібліотеку знищили араби 645 р. н. е. Каліф Омар наказав всі книги, звитки та все записане знищити. На це він подав своє оправдання: коли записане містить не саме що Коран — то воно зайве, а коли таке, чого нема в Корані, — то воно шкідливе. Він звелів звалити палати в 400 ланях (парнях) протягом пір року часу. Отже, це казує, яка величезна кількість була старовинних рукописів.

Від тих вандалістських злочинів супроти людського духа нас ділять тисячі років та півтисячоліття; здається, що в двадцятій столітті, коли вже зазігло говору людського голосом, пошана до книги рідної і чужої майже рівня собі. Але спалення Бібліотеки Української Академії Наук у Києві, 24-го травня 1964 р., вказує, що завоювання іде двома шляхами: знищити підбитий народ: біологічно і духовно. Біологічно він знищити ув'язненням, надмірною працею, браком потрібного для щоденного життя, а духовно через обмеження доступу до освіти, заборону вільно друкувати рідною мовою, а все надбане в попередніх часах — знищити вогнем.

Української книжки московська влада в Україні постійно боялася. В обіймі циркулярів російської поліції з 19-го червня 1847 р. повідомлялося всіх функціонерів: «Государь Императоръ высочайше повелѣти зволѣлъ» надруковані твори Шевченка «Кобзар», Костомарова «Українські баяння», і «Гілка» — заборонити та вилучити з продажу. Отже, діла української книги подібно до її народу.

«Інформатор» — з життя

в Українській РСР" ч. 8, квітень, 1939, між іншим подас про кілька підпалів книгозбирання в Києві, а саме:

1. 24 травня 1964, в Державній бібліотеці Академії Наук у Києві згоріло 300.000 книг. Серед них тисячі «засекречених», документи Визвольних Змагань, 1918-1921 рр., доби національного відродження України, аж до сталінського погрому. В тім архіві Центральної Ради та сесобні фонди Української 1932 р. збиралася за ініціативи Миколи Скрипника, а потім все це було «засекречене».

2. Вночі на 26-го листопада, 1968 р., виникла пожежа в колишній Георгіївській церкві, в якій починалися реставраційні роботи — згоріла сама церква та цінні книжкові й архівні фонди.

3. Вночі 12-го на 13-го грудня, 1933 р., вибухнула друга пожежа у Видубицькому монастирі (в його комплекс входила Георгіївська або св. Юра церква); ймовірно, шкоди великої не було.

4. На другу ніч, 13-го на 14-го грудня 1968 р., в тих же забудованих спринчинева пожежа якимсь вибухом, де згоріла частина фондів бібліотеки Видубицького монастиря.

5. У січні 1969 р. (дати не встановлено) з рату 5-та, а у Видубицькому монастирі четверта, пожежа, де спопеліла славистика і гебреїстика; тут же згоріли решти врятованих книг з пожежою бібліотеки Академії 24-го травня 1964.

Анонімні автори в Києві писали: «Отже згоріла частина української історії, втрачено величезні духовні скарби. Тисячам і мільйонам людей, поколінням молоді вігрізано шляхи до багатьох духовних джерел. Тепер навіть у Києві немає до поспражнього попрацювати науковцями, аспірантами, студентами, якщо їх цікавить минуле України».

Моя стаття з приводу першої пожежі «Вистріл в душу народу» (Новий Шлях, червень, 1964 — передовиця) вказала на те, що генерал іде двома шляхами: знищити бібліотечну силу народу та затирати сліди минулого, як це робили дикі вандалі тисячі років тому. Згадуючи про апокаліптичне знищення всього українського на рідних землях, ми повинні уважніше прихилитися до українського друкованого слова і можливо, поруч громадянських будов, яку частину конче відкладати на українську книжку, яку ворог всюди такі не в силі знищити.

Української книжки московська влада в Україні постійно боялася. В обіймі циркулярів російської поліції з 19-го червня 1847 р. повідомлялося всіх функціонерів: «Государь Императоръ высочайше повелѣти зволѣлъ» надруковані твори Шевченка «Кобзар», Костомарова «Українські баяння», і «Гілка» — заборонити та вилучити з продажу. Отже, діла української книги подібно до її народу.

«Інформатор» — з життя

З НАШИХ ВУДНІВ

Давні гари

Приїзав оце на «Українське село». — в Америці, — та й відпочивати. До режі сказавши — трохи відпочивати, а трохи працювати: прогнати матеріали до одного регіонального збірника, що родиться в тяжких муках вже декілька років та й не годе якось воплотитися в друкований формі. А матеріали цікаві й оригінальні, хог і не всі вони, розуміється, писані мовою Василя Барки чи Василя Чаплена. З особливим зацікавленням прочитую статті, що стосуються народного побуту, звичаїв, традицій та релігійних обрядів.

Ось, для прикладу, колег-союзовець, Василь Панік, що резидує тепер у Детройті, описує в своєму спомині, як то в них у Підкарпатчій святкували «Івана Купала» (Різдво св. Івана Христітеля — 7 липня ст. ст.). «В ніч під Івана Купала, в саму ніч, цвіте напором, тобто квіт часта. Хто його зібрав і заткнув у розрізаний мізинний палець, той був багатий і щасливий на все життя», — казав народний переказ. Дівчата обмотували себе ленточкою (лентичкою), щоб до них злізали ліпши. Робили це й інші чари, що були менше, або взагалі незнані головічому народові».

Автор не подас детальніше, які то це були інші дівові чари, а цікаво було б про це довідатися, розуміється — з боку студійного, бо практичного застосування в нашій практичній часі, воки, ці давні чари, оговідаючи, вже не мали б. Знаю, що в наших сторонах дівчата потайки напували в лопці в е в е в а р о м і з з і л л я «Л у б и м е н е» (Л у б и ч и к у), що мало «допомогти на любов», — як казало повір'я. Але не чував я такого, щоб дівчата обмотували себе лентичкою (в нас казати — «лентичкою»). Це польова «Кейка не кричить» — бадилля; що обмотається доколка стеблин збжжжж, лине до пальця, коли її диктисуть, і одурманююче пагне. Подумати лише, скільки цієї лентички треба було насмикати, щоб себе нею обмотати, а це такий, скажемо, сільський краді, що відназгася так званим «широким світоглядом»!

Колега В. Панік згадує ще в своїй статті про свято-іванську купіль на річці, чи на ставі, при сходячому сонці. «Така купіль приносила кріпке здоров'я», — пише автор. — З того дня аж до св. пророка Іллі (2-го серпня) можна було купатися в річках і в ставах. Так само з того дня можна було їсти ягоди цим батькам, що їм померли діти чи маленки. Коли б такі батьки Іллі ягоди перед св. Іваном, тоді вони погли б ті ягоди, що їм мала б дати в небі їхні дітям — Божа Мати...»

І к е р

Роман Левницький

ЕВОЛЮЦІЯ БАНДУРИ

Ще в середньовіччі на Україні з'явилася кобза, протестний триструнний ладковий (з порогом на грифі) музичний інструмент. Прийшла кобза очевидно з Азії. Пізніше, вже в кінці 16 століття на кобзі по правій стороні грифа були додані кілька приструнків. Ще пізніше, десь перед 18 ст., вже існувала модифікація кобзи з більшим числом струн на грифі, що вже був без ладків та з більшим числом приструнків. Виникла нова назва кобзи — бандура, що вже походить з Заходу. Бандура тоді вже мала шість басів та біля однієї октави приструнків для ведення мелодії. Баси з'являлися для отворування. Інструмент не мав ніяких металевих частин, струни були жалію. Таким цей інструмент лишився й до початку 19 ст. Згодом почався модифікація ари-

І

сократичного типу, т. зв. теробан, з більшим числом басів і приструнків; з практичної точки виходили металеві струни.

Бандура вже тоді мала примемний тембр звучання, що зворушував слухача не лише українця, а й чужинця. Тому бандуристи були при дворах польської шляхти і російського дворянства.

На початку 20 ст. майстер О. Корнієвський узяв на бандури півтони, що в значній мірі уможливило розвиток техніка гри. Тоді ж різні майстри почали масово вводити металеві частини: кілки, залозні поріжки, підструнники, що сумарно змінили характер звучання бандури. Звук таких бандур був тяжкий, слабкий, з металічним відтінком, що нагадував звук етмобла або цитри. Тодішній етмобла, знавців бандури й бандурист Гнат Хоткевич,

активно вів заходи проти введення в практику засобів, що змінили справжній, властивий бандурі характер звучання. Він підкреслював, що бандура має звучати м'яко, сильно й коротко, що так необхідне було вже тоді, коли бандура почала завоювати місце на сцені, коли техніка гри вже стояла на вищій рівні. Він же розробив кілька проєктів перестроювання модуляції на бандурі. До того бандури стронілися в одній лише тональності. Виготовували перестроювачі вперше бандурист Полтавської капелі Сергій Міняйло, а майстер В. Палівець вперше вмонтував такі перестроювачі, виготовляючи серію нових бандур за проєктом Гната Хоткевича для Полтавської капелі. На тих бандурах було також м'яне, тоді в моді, металевий валковий струнник на дерев'яний, щоб привернути бандури виставити її м'який тембр звучання.

Однак введення додаткових механізмів на бандури, цих недосконалих перестроювачів, вплинуло негативно на характер звучання бандури. Перестроювачі були «гуляючі» на оськах, не мали солідної опори та нищили мотані струни, в наслідок чого бандури звучали нечисто, шелестіли і назагал, як тоді висловлювалися знавці, — звучали, як балабайки. Та з приходом хвилі сталінського терору, вже ніхто, аж до післявоєнного періоду, не відважився братися за удіпшення бандур.

Вже після війни в 1945 р. Капеля ім. Т. Шевченка знайшла тимчасове місце осідку в Інгільштадті, Німеччині. Тут до неї прийшли нові бандуристи й співаки. Капелю підготувалися до виходу в світ, на світову сцену. Однак бандури, що пройшли через ліхоліття війни, ніяк не відповідали тогочасним вимогам. Це була тяжка проблема для Капелі. З перестроювачами це з Полтавської капелі лишилося кілька бандур, а решту бандур перестроювали ключачем, що виглядало б примітивним для чужинського слухача, вже не згадуючи про модуляційні обмеження тих бандур, що робило б прогресу монотонно, навіть нудно. Саме в цю пору до Капелі приїздили брати Олександр і Петро Гончаренки,

які в короткім часі по війні вже встигли собі змайструвати бандури. Вони за короткий час обзавали майстерню бандур і зайнялися не лише приведенням в порядок старих бандур на прохання управи Капелі, а й конструкцією нового типу бандури, яка відповідала б всім вимогам часу.

Протягом небагатьох днів і юрочі, наполегливої праці був готовий проєкт стандартної бандури, яка поєднувала в собі два основні типи бандур: київсько-чернігівську та полтавсько-харківську з повною хроматикою й перестроювачами для змін тональності. Позна тім було уведено цілий ряд конструктивних змін в будові бандури на основі технології й спорів матеріалів і будови музичних інструментів з тим, щоб бандури були найміцніші при мінімальній легкості й розмірах та звучали сильно, м'яко, мали чистий, привітний і виставний бандури короткий звук.

Варто хоч коротко згадати про характер цих конструктивних змін. Перш за все, всі тяжкі металеві частини, як кілки і перестроювачі, були перенесені до низу ба-

ндурі, що була масивна. Решта бандури, включно з грифом були найтонше видовбані. Деко було якнайтонше, але мало сильно кріплення. Все це піднесло вібраційні властивості всього інструменту, крім нижньої обтяженої частини. Уведено цілком нову систему кріплення дека й споду, що поруч зі зміцненням інструмента давало б специфічне забарвлення звуку, як приміє, так і властивості бандури. Уведена в практику система душ для збалансування сили й характеру звучання в усіх регістрах.

Таким душ стало потрібно ставити й дві, а то й три, а не одну, як у скрипці. Місце душ встановлювалося практично вже після оструєння бандури. Обчислено нафетивніший залом струн з уведенням подвійного для удіпшення чистоти. В місцях залому уведено металеві опори мінімальної ваги, що було солідно вмонтовані в дерево.

(Продовження буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ!

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

Рік XXII

ЛИПЕНЬ 1976

Ч. 3 (194)

Нові організаційні успіхи радного Івана Одежинського

Головний радний Іван Одежинський (посередині в розмові з головним організатором Степаном Гаєричем і ред. В. Левенцем).

Джерзі Сіті, Н. Дж. (в. л-ць). — Головний радний Українського Народного Союзу і активний суспільно-громадський діяч на території Філадельфії Іван Одежинський знову заговорив до Головної Канцелярії УНС і редакції „Свобода“ вже в нових приміщеннях, щоб у розмові з головними урядовцями і редакторами поділитися своїми новими організаційними успіхами. При тім нагоду Іван Одежинський привіз із собою 25 нових аплікацій, які він, не без гордості, передає головному організаторові Степану Гаєричеві, обіцяючи, що на тому не припиняється його організаційська праця, бо в літні місяці є нагода зустрітись з багатьма українцями, з якими він вже раніше навізав персональний контакт і познайомив їх з працею Українського Народного Союзу та забезпечуваними користями. Аплікації новозорганізованих членів це переважно забезпечення на вищі суми між 3 і 10 тисячами доларів, а серед аплікацій переважало молоді українські професіоналісти.

На запитання редакторів, що можна вважати за головну причину успіху в організаційній праці, радний І. Одежинський відповів, що без сумніву послідовний, чий як він висловився, ланцюговий праці, яка полягає на тому, що організатор, зібравши відповідну кількість адрес і, стрінувшись з багатьма особами, не перериває більше з ними зв'язку, навіть тоді, коли їх не вдалося перший раз приєднати до УНСОюзу. „Очевидно, — заявив І. Одежинський, — активність організатора в громадському житті дуже допомагає в організаційній праці“. Неправдивим є твердження деяких осіб, що, мовляв, молоді українські професіоналісти не бажають забезпечуватися в УНСОюзі, але натомість правдою є, що велика їх частина забезпечується в українській забезпечувальній установі з патріотичних мотивів, знаючи, що УНСОюз багато зробив корисного для громади, української молоді, студентства тощо.

Радний І. Одежинський привіз свою, — як це він висловився, — „царську 25-ку“ не для того, щоб похвалитись особистими успіхами, але щоб тим самим заохотити головних урядовців ступати на шлях змагання між собою так, як це було свого часу між ним і радним Б. Зоричем з Канади. Уважас, що широкі поля для організаційної праці є тут народжені українські люди, але для цього потрібні добрі організатори із знаннями їхньої психіки і підходу до українського організованого життя в ЗСА.

У товариській розмові було порушено ще багато інших справ, які мають посереднє чи безпосереднє відношення до УНСОюзу, як, наприклад, тактику організування молодих членів і дітей шкільного і передшкільного віку, за яких вкладки покищо платять ще батьки чи бабусі та дідусі, перевикіл і добір молодих секретарів тощо. Радний І. Одежинський при тому відмітив, що він дуже радо зустрінеся з кожним, хто бажає обмінятися з ним думками про організаційну працю і поділитися своїми порадями з ними. „Забезпечену працю, каже він, можна порівняти до передвиборчої кампанії в демократичній системі. Кандидат мусить стрінутись з виборцями, вони до нього не прийдуть. Так і при організаційній праці: „Діти в народ — члени самі до вас не прийдуть!“

Чергову „царську данину“ радний Одежинський обіцяв привезти по ваканціях, а може навіть скоріше.

Дивидендові чеки УНС

Дивидендові чеки, що їх видається з датою 31-го травня 1976 р. задержують важливість протягом одного року, що зазначено на чеку. Чеки видані з датою 31-го травня 1975-го та попередніх років, уже не важливі. Банки їх виплачують, повернувши, що може спричинити комплікації у банківських контактах членів. Тому радиться всім тим членам, які ще не задержують незгрозешелі дивидендові чеки з датою видачі 31-го травня 1975 року, або раніше, негайно переслати їх до Головної Канцелярії для відновлення на них дати видачі.

З датою 31-го травня 1976 року виплачено через секретарів Відділів чергові дивидендові чеки на загальну суму понад 471,770.00 дол. Їх одержали всі повноправні члени, виказані на місячних звітах за січень 1976, грамоти яких були видані не пізніше, як 31-го грудня 1974-го року. Чеки, виставлені на членів, що померли в міжчасі, можна повернути до Го-

ПОВІДОМЛЕННЯ УНС

З Головної Канцелярії УНСОюзу повідомляють, що загальна сума досі одержаних позичок від членів на підклад боргових зобов'язань скоро дійде вже до суми двох мільйонів доларів. Ці позички одержано у висоті від 1,000.00 дол. до 40,000.00 дол., і за них виплачується 8 відсотків річно. Вони будуть сплачені на день 1-го жовтня 1979-го року. Позички даліше приймаються. Заінтересовані члени повинні звертатися по інформації до Уляни Дячук, головного касира.

Десята річниця грамоти термінового забезпечення УНС

Дня 1-го липня 1976 року припадає 10-та річниця від дати, коли УНСОюз 1-го липня 1965 року впровадив в життя ще одну забезпечувальну грамоту, щоб тим самим міг ще краще служити українській громаді на полі життєвого забезпечення, а саме — ГРАМОТУ ЖИТТЄВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Термінове забезпечення УНСОюзу застосовують з гіпотетичним (моргеджовим) забезпеченням. Однак це порівняння — помилкове, бо висота суми моргеджового забезпечення зменшується з кожною місячною виплатою так, як конто зятягненої позички на сплату боргу за дім, чи інше підприємство. Наприклад, голова родини позичив 25,000 дол. на сплату дому і на таку суму купив моргеджове забезпечення. Якщо він вже заплатив 20,000 дол. і залишилося до сплати ще 5,000 дол., і тоді він вмирає, то його спадкоємці одержують лише 5,000 дол., себто залишену суму боргу, який покривав власне моргеджове забезпечення. Натомість термін забезпечення УНСОюзу виплачує повну суму забезпечення і в наведеному випадку УНС виплатив би не 5,000, а 25,000 дол. Також слід додати і те, що УНСОюз виплачує і дивиденди на куплені термінове забезпечення, тому рекомендуємо нашим землякам, а головним тим, — планують купити дім, чи інші посілости, перед тим купити термінове забезпечення в УНСОюзі.

Термінова ГРАМОТА УНСОюзу дає змогу забезпечитися на майже необмежену суму, а саме: у віці від 16 до 40 на 50,000 дол., від 41 до 50 на 25,000 дол., від 51 до 55 на 15,000 дол. Найнижча сума забезпечення є 5,000.

Термінова ГРАМОТА УНСОюзу надзвичайно дешева, і це дозволяє навіть неможливим людям здобути високе забезпечення за низьку вкладку. 25-річна людина може забезпечитися часовою грамотою на 5 років на суму 50,000 дол. з місячною виплатою 25.00 дол., а з подвійним забезпеченням до 100,000 дол. за суму 29.00 дол. місячно.

Студенти одержать безплатний побут на оселі Союзівка або „Ранд Лейк“

Джерзі Сіті — З Головної Канцелярії УНСОюзу інформують, що згідно ухвали Екзекутивного Комітету, студенти — молоді у віці між 16 і 23-м роком життя, які забезпечать себе в УНСОюзі в часі від 1-го липня до 31-го грудня 1976 р., бодай на 5,000 доларів життєвого забезпечення і згорні заплатять однорічну вкладку, зможуть безплатно провести повних два дні протягом кінця тижня, в суботу і неділю, на чудовій оселі Союзівка в Кетсвилльських горах. Студенти західних стейтів, якщо не зможуть прибути на Союзівку, зможуть використати свій вільний „вікенд“ на оселі „Ранд Лейк“ — „Округле Озеро“ біля Чикаго, яка є власністю Української Кооперативи „Самодопомога“.

Акцію приділення безплатного кінця тижня на „Союзівку“ УНСОюз розпочав 1974 року і тоді з неї скористало лише 23 молодих студентів. Ту саму акцію повторено знову в минулому 1975 р. і тоді лише в одному місяці скористало з цієї нагоди Десять молодих дівчат і 10 хлопців забезпечили себе в УНСОюзі на суму 109,000 доларів. В загальному в часі минуло-

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді забезпечення молоді в УНСОюзі має вкрайню важливість, як для самої молоді, так і для УНСОюзу та всієї іншої української громади на північно-американському континенті для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливості, „Свобода“ публікує в цій кампанії фотографії новоприєднаних молодих членів УНСОюзу, яких очолює — пі фотознімків члени валісляє

Козацьке союзове плем'я Іваницьких

Павлуць

Юрчик

Андрійко

Петрусь

Чотири сини-соколи лікаря пані Стефанії і лікаря д-ра Іваницьких в Джоліст в Ілліноїс творять це своєрідне козацьке союзове плем'я, ставши разом з батьками членами найстаршого в Чикаго 106 Відділу УНСОюзу, Братства св. Миколая.

Павлуць — в червні минуло йому 7 років. Він найстарший поміж братчиками і між ними найбільш „вчений“, бо не тільки з учнем 2-ої класи початкової школи, але з далеким Джолісту доїждить кожної суботи до Школи Українознавства „Учительської Громади“ в Чикаго, що приміщується при цілоденній школі св. Миколая, і читася вже „Веселку“, для себе і своїх братчиків.

Юрчик — йому в липні минас 6 років і він іде до 1-ої класи та до Школи Українознавства.

Андрійко — в серпні ц. р. буде йому 5 років, покищо „студіос“ в дитячому садку.

Петрусь — наймолодший з цієї козацької чвірки — йому 4 роки. Членом УНСОюзу став, як ще не мав року. Спокійний, не бере участі у герцях своїх братчиків, що постійно вимагають інтервенції мами або тата, тому всі його люблять.

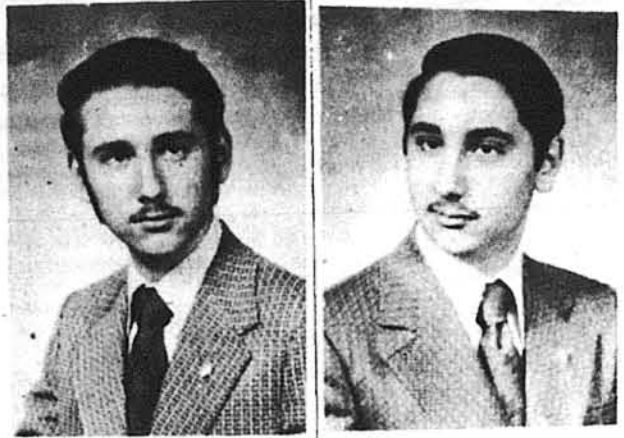
Степан і Сінді Петик, діти Ігоря та Джейн Петик, і Джейсон Петик, син Андрія та Керол Петик, нові члени 153-го Відділу УНСОюзу у Філадельфії.

Бренда і Христопер Дрейлінг, діти Люби та Роберта Дрейлінг, нові члени 245-го Відділу УНСОюзу в Трентоні, Н. Дж.

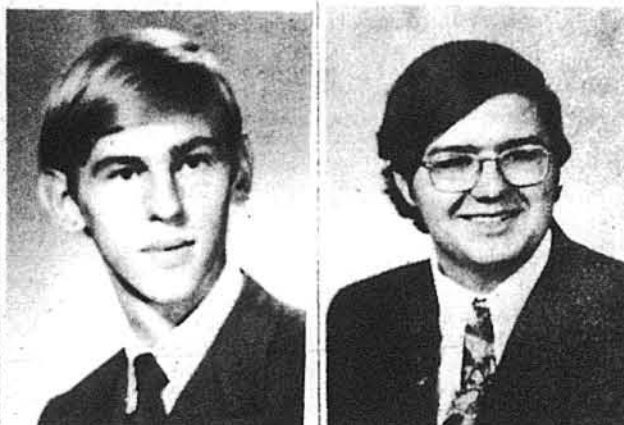
Тома Василь Геруло, син Вірджинії та Степана Геруло, новий член 327-го Відділу УНСОюзу в Гемпстеді, Н. Я.

114-ий Відділ УНС ім. св. князя Володимир у ділив 1,250 дол. на стипендії для молоді

Юрко Рена

Степан Рена

Павло Маслянух

Борис Бережан

На своїх Річних Загальних Зборах, які відбулися 2-го березня ц. р., члени 114-го Відділу ім. св. князя Володимира, при катедрі української православної церкви в Чикаго, рішили уділити п'ять стипендій по 250 дол. кожна, на загальну суму 1,250 доларів. Призначення стипендій були базовані на підставі фінансових потреб, осягів в студіях та участі у громадському житті студентів. На цих передумовах слідує студентів Відділу отримали стипендії: Юрко Рена, Степан Рена, Павло Маслянух, Борис Бережан та Андрій Филипович.

Стипендійний Фонд при 114-му Відділі був започаткований куди давніше заслуженим союзовцем, довголітнім головою Відділу та довголітнім організатором Миколою Ткачуком. Завдяки розумінню п. Миколи Ткачука до фінансових пот-

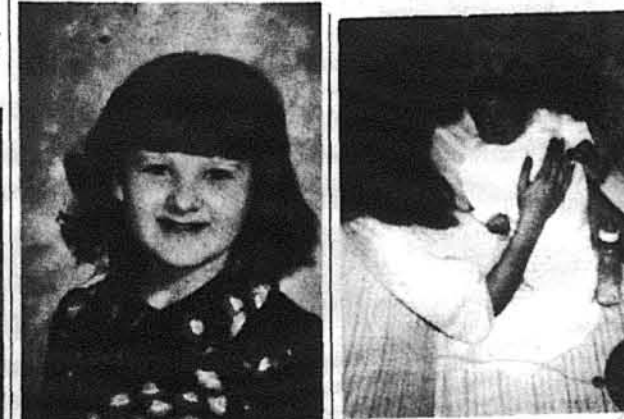
реб студуючої молоді, як також для заохоти української молоді студіювати, був створений Стипендійний Фонд при 114-му Відділі УНС.

Инж. Анатолій Дорошенко

Катерина Божна, доня Миколи та Ольги Божна, нова членка 239-го Відділу УНСОюзу у Філадельфії, Патрісія Катруся є уеницею школи сестер Василіанок і Школи Українознавства при СУМА.

Михайло Божна, син Миколи та Ольги Божна, новий член 239-го Відділу УНСОюзу у Філадельфії. Михось є уеним школи сестер Василіанок та Школи Українознавства при СУМА.

Женя Ярчук, доня Люби та Анатолія Ярчуків, нова членка 340-го Відділу УНСОюзу в Ньюарку, Н. Дж. Стефан Юнко, син Наталії та Івана Юнко, новий член 5-го Відділу УНСОюзу в Асторії, Н. Я.

Джейсон Ковігетон Стажур, син Тараса і Ребеки Стажур, новий член 336-го Відділу УНСОюзу в Клівленді, Огайо. Записав онука Джейсона в глени УНСОюзу його дідо Роман Стажур.

ЗВІДОМЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

ЗА МІСЯЦ ТРАВЕНЬ 1976 Р.

нових членів, забезпечених на імпозантну суму 57,000 дол. Разом цього року І. Олександрівський приєднав до кінця травня ц. р. 35 нових членів. Передаючи аплікації за травень, він залучив членів Екзекутивного Комітету УНС, що до кінця року він ще приєднав повну сотню нових членів. Слід відмітити і здобутки головної радної і голови Монтреальської Округи, секретарки 465-го Відділу в Ляшії, Канада, Теклі Мороз. Вона на кінець травня вже приєднала 20 нових членів, тоді, коли за минулий 1975 рік вона приєднала тільки 25 нових членів. На підставі цих здобутків можна сподіватися, що Текля Мороз стане чемпіонкою поміж союзними секретарками. Шасті Ії Боже!

Успіхи поодинокі секретарів і організаторів є успіхами Округних Комітетів. Перед поміж усіма Округами з числом найбільше здобутих нових членів веде Філадельфійська Округа, яку очолює її голова Петро Тарнавський. По кінець травня Округа вже здобула 150 членів, що дає заповню, що Округа виконає в цьому році свою квоту на 100 відсотків, яка вносить 480 членів.

Всі інші Округи ще не переішли сотні нових членів, а саме: Округа Чикаго — голова Михайло Олександрівський — 93 члени, Нью Йорк — голова Микола Хоманчук — 86 членів і Ньюарк — голова Юліан Баранюк — 67 членів.

Якщо візьмемо до уваги відсоткове виконання квоти Округ, то перше місце займає Монтреальська Округа, яка виконала свою квоту по кінець травня на 97 відсотків, а далі йдуть Округи Піттсбург, Рочестер, Сиракузи і Вунсакет.

У травні приєднало 222 члени, яких забезпечено на загальну суму понад півмільйона доларів, доклалише — на 542,000 дол. Це були дещо кращі висліди, як у квітні, однак ще недостаточні. В травні, у другу річницю 28-ої Конвенції УНС, ми вислали листи до всіх 423-ох делегатів з проханням приєднатися бодай по одному членові. На жаль, так не сталося. Делегати активні лише у конвенційних роках — тоді, коли йдуть на Конвенцію і мають „гуд тайм“, а після знову чекають чотири роки на таку добру нагоду.

До успіхів травня зараховуємо заснування нового Відділу — першого в цьому ювілейному році — році святкування 200-ліття Американської Незалежності і 100-ліття поселення українців в Америці. Відділ засновано з технічною допомогою обласного організатора Василя Оріховського при українській православній автокефальній церкві св. Миколая в Рочестері. Цей Відділ одержав порядкове число 89, а патроном Відділу його основоположники вибрали мученика Української Православної Автокефальної Церкви митрополита Василя Липківського. Постанови того Відділу в першу чергу заважають на наступелів Храму св. Миколая списковий Варламові, а також парафіяльній Управі, яку очолює Василь Шпича.

Управу 89-го Відділу очолює Василь Шпича, як його голова, а секретарем обрано Павла Прокопенку, касиром — Валентина Підлізну.

До успіхів травня зараховуємо ще й те, що головний радний і відомий союзний діяч, організатор із Філадельфії Іван Олександрівський придбав 25

НАЙКРАЩІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЦЬ ТРАВНЯ 1976 Р. ПРИЄДНАЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П. Ч.	Відділ	Місцевість	Здобув членів	П. Ч.	Відділ	Місцевість	Здобув членів
1	216	Філадельфія, Па.	22	13	32	Філадельфія, Па.	12
2	465	Ляшії, Кайбек	20	14	173	Вільмington, Дел.	12
3	94	Гамтрамк, Мич.	18	15	271	Елмайра, Н. Й.	12
4	162	Філадельфія, Па.	18	16	191	Трой, Н. Й.	11
5	240	Кіларенд, Огайо	18	17	59	Вільмington, В. Вирдж.	10
6	340	Ньюарк, Н. Дж.	18	18	221	Чикаго, Ілл.	10
7	89	Рочестер, Н. Й.	16	19	242	Фрайбург, Па.	10
8	379	Чикаго, Ілл.	16	20	367	Рочестер, Н. Й.	10
9	121	Ром, Н. Й.	15	21	371	Ньюарк, Н. Дж.	10
10	22	Чикаго, Ілл.	14	22	375	Філадельфія, Па.	10
11	292	Детройт, Мич.	14	23	452	Іст Чикаго, Ілл.	10
12	25	Джерсі Сіті, Н. Дж.	12				

НАЙКРАЩІ ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ, ЯКІ ПО КІНЦЬ ТРАВНЯ 1976 Р. ЗДОБУЛИ 10 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

П. Ч.	Організатор	Відділ	Здобув чл.	П. Ч.	Організатор	Відділ	Здобув чл.
1	І. Олександрівський	153	35	10	П. Прокопенко	89	13
2	В. Оріховський	353	30	11	Кайтка Стецюк	25	12
3	Текля Мороз	465	20	12	І. Чопко	271	12
4	Р. Татарський	94	18	13	В. Колодій	191	11
5	М. Кітчик	240	18	14	М. Семків	379	11
6	В. Кобіто	121	15	15	П. Когут	59	10
7	М. Гаврилюк	162	15	16	В. Попович	367	10
8	Олена Олек	22	14	17	Марія Сібіло	452	10
9	П. Федик	292	14				

ЗДОБУТКИ ОРГАНІЗАТОРІВ УНСОЮЗУ ПО ОКРУГАХ У ТРАВНІ 1976 Р.

П. Ч.	Організатор	Придбав у травні	Сума забезпечення	Разом у 1976 р.
-------	-------------	------------------	-------------------	-----------------

Округа АЛЕНТАВН				
47	Анна Гарас	3	\$ 13,000	1 АДД
147	І. Гуцайлюк	1	2,000	6
Разом:		4	\$ 15,000	1 АДД

Округа БАЛТИМОР				
34	Л. Влодарович	4	\$ 4,000	6
55	А. Ціздін	2	6,000	5
337	Е. Притула	1	500	1
Разом:		7	\$ 10,500	

Округа БОСТОН				
224	Н. Ірха	1	\$ 3,000	7
307	Д. Галонжжа	2	5,000	6
Разом:		3	\$ 8,000	

Округа ЧИКАГО				
22	Олена Олек	2	\$ 6,000	1 АДД
35	В. Вовчик	1	500	1
51	М. Драганчук	1	1,000	1
221	В. Гавдло	1	1,000	10
259	Юлія Гуглик	2	2,000	2
379	М. Семків	6	7,000	
М. Драганчук	5	9,000	16	
399	Р. Припхан	1	2,000	6
423	М. Лаба	1	3,000	2
452	Марія Сібіло	1	1,000	10
Разом:		21	\$ 32,500	1 АДД

Округа КЛІВЛЕНД				
102	М. Вобечко	2	\$ 2,000	4
240	М. Кітчик	6	28,000	2 АДД
358	В. Фугей	1	1,000	18
Разом:		9	\$ 29,000	2 АДД

Округа ДЕТРОЙТ				
94	Р. Татарський	2	\$ 10,000	1 АДД
110	М. Шумило	2	10,000	2 АДД
146	І. Корб'як	1	5,000	1 АДД
174	А. Слюсарчук	1	5,000	1 АДД
292	П. Федик	5	21,000	1 АДД
302	В. Лещук	2	8,000	1 АДД
Разом:		13	\$ 57,000	7 АДД

Округа ДЖЕРСІ СІТІ				
25	Кайтка Стецюк	1	\$ 1,000	12
70	М. Шеремета	1	2,000	5
170	Д. Дидик	1	1,000	3
171	Стефа Рашн	1	500	
Разом:		4	\$ 4,500	

Округа МІННЕАПОЛІС				
385	Я. Карп'як	2	\$ 10,000	1 АДД

Округа МОНТРЕАЛЬ (Канада)				
434	Олександра Долганьця	3	\$ 15,000	1 АДД
448	Ольга Плещкевич	2	2,000	9
465	Текля Мороз	5	11,000	1 АДД
473	Віра Ваніт	3	11,000	2 АДД
Разом:		13	\$ 39,000	4 АДД

Округа НЬОАРК				
14	М. Отрок	2	\$ 2,000	8
133	Я. Лесків	1	1,000	6
371	Ю. Баранюк	1	1,000	10
Разом:		4	\$ 4,000	

Округа НЬО ГЕНВЕН				
59	М. Галькевич	1	\$ 2,000	3
350	І. Фліс	1	1,000	1
Разом:		2	\$ 3,000	

Округа НЬО ЙОРК				
4	В. Вереш	2	\$ 2,000	2
5	М. Хоманчук	2	1,500	7
8	Марія Кульчицька	1	5,000	4
19	Р. Голіят	1	5,000	1 АДД
86	І. Серант	1	1,000	9
88	В. Квас	3	3,000	9
184	В. Ластовецький	1	1,000	2
200	І. Пригода	3	11,000	9
204	В. Палідвор	2	2,000	6
210	І. Франко	1	1,000	2
211	М. Караванович	1	1,000	1
457	Надія Литвиненко	1	1,000	4
Разом:		19	\$ 34,500	1 АДД

Округа НІАГАРА (Канада)				
427	П. Дяків	1	\$ 500	8
458	Д. Пич	1	5,000	3
462	І. Фаренчик	2	10,000	1 АДД
Разом:		4	\$ 15,000	1 АДД

Округа ПЕРТ АМБОН				
168	І. Бабяк	2	\$ 3,000	2
353	В. Оріховський	5	5,000	8
Разом:		7	\$ 8,000	

80-ліття братства св. о. Миколая

13-го Відділу УНС у Вотервільт

Новоприбулі емігранти із українських земель, переважно з Лемківщини, 19-го грудня 1895 року заснували Братство св. о. Миколая, що опікувалося ними у найбільших їх потребах в рідній країні.

Вони йшли до Америки шукаючи кращого матеріального життя, можливості добитися, але дуже скоро зрозуміли справу, що це погрібав довший час, а в міжчасі духовні їх вартості, що їх вони із собою привезли, як віра, мова, народні звичаї і культура, не менше важливі, та що їх вони також мусять зберегти. Тому вже тоді у свої статуті вписали, що Братство має опікуватися всіми своїми членами та їх родинами, у випадках хвороби і інших потребах, а у випадку смерті члена брата мають йому віддати свою останню прислугу своєю участю в похороні. Рівног новоприбулим зобов'язали члени Братства допомогти знайти приміщення серед своїх, і працю, щоб тримати разом „бо в єдності сила“.

Коли 1906 року парохія рідшила будувати нову церк-

Степан Куропас

У ПАМ'ЯТЬ ТИХ, ЩО ПРАЦЮВАЛИ

Несподівано відходять від нас люди, які лишили по собі знак життя не лише для себе, але й для організації, для народу, для України.

В газетах не раз читасмо, що вмирають люди, які для України співали, працювали, навіть для неї страждали. Їх називають відомими патріотами, громадянами і т. п., але на ділі їх мало хто знав. Не знав тому, бо вони не заслужили на таку славу, або тому, що про них ніхто не писав і вони теж боялися пера.

Щоби слава не пропала, пишу про союзівця, на похоронах і поминках якого я був, пишу про інж. Миколу Ляшенку, родом з Полтавщини.

В 1939 році совєтська армія під команду малороса з Басарабії, ген. Тимошенка, вмишувала до Західної України, щоб її „визволити“ в нову неволю. Армія, але одгнута, без проявляти, несла на своїх штахетах „новий лад“ — голосили гучномовці. З армією йшла цивільна влада, що мала завести новий господарський лад. Йшли інженери, агрономи й інша комуністична знать, голодна, одбита і боса.

Інж. Микола Ляшенко йшов з новою владою встановити господарство „визволеної“ землі. Дійшов він аж до Перемишля, а річка Сян мала бути кордоном. Я близько жив з Покійним і питав не раз, як вони йшли, чи хотіли, чи відчували, що дійсно визволяють Західну Україну?

„Йшли ми голодні, хліба і цибулі, що їх ми захоплювали по дорозі, не вистачало, але мусили ми бути горді і веселі, бо ж ми визволителі!“ — говорив він. „Не вірили у „визволення“, були ми фареисями“ — додавав.

З відступом більшовиків він перейшов Сян і остався на Заході Лаборове життя, харчі, воля були рясні у порівнянні до країни, де — як казав Сталін — „жити стало важко“.

В Чикаго був основоположником 114-го Відділу УНС. Разом з о. Мициком, парохом катедр св. Володимира, інж. Ю. Артюшенком, орг. УНСОЮЗУ М. Качуком,

Інж. Микола Ляшенко

інж. В. Бережаном, теперішнім секр. Відділу, створили добрі основи, бо Відділ вже від довгого часу висилає 3-ох делегатів на Конвенцію. Микола Ляшенко був касиром усього часу. Він був маломовний, належав до ОУРДП Добрусу, Товариства Інженерів, був секретарем православної дисциплінарної спископа Григорія. Передплачував всі журнали з Америки і Канади. За час нашого 25-річного знайомства, він на зборах ніколи не забрав слова, хіба тоді, як цього вимагала функція його уряду касира чи контролера. Здавав дуже багаті зміст звіт з Конвенції УНСОЮЗУ.

Тиждень перед смертю я зробив з ним умову, що ідемо у вісторок на мій хутір і будемо в сусідстві збирати суніці, що ми робили щорічно. Хата була закрита, я не міг зрозуміти, що сталося, бо Микола був обов'язковим.

Умер несподівано і мені дали знати на хуторі. Прожив 69 літ.

Похоронні відправи відслужили Владика Григорій, о. Тимофій Фін, о. Іван Христюк і о. Антін Заула з Накс, Індіана. На поминках і на цвинтарі промовляв я, прощаючи Покійного від Головного Уряду УНСОЮЗУ. Промовляв теж інж. Юрій Артюшенко, перший голова Відділу. Переведено збірку, що дала 51 дол., з чого 15 дол. на журнал „Православний Українець“ і 36 дол. на „Українські Вісті“ в Ульмі, Німеччина.

Пам'яті союзного піонера Миколи Сеніка

В суботу, 24 квітня ц. р. помер у Філадельфії на 83 році життя заслужений союзний діяч-піонер, довголітній секретар, а відтак почесний голова 45-го Відділу УНСОЮЗУ Товариства „Любов“ св. п. Микола Сенік.

Покійний народився 26 лютого 1893 року в селі Борівники біля Бучача, а маючи 17 років молодим юнаком 1910 року приїхав до Америки і замешкав в Нью Йорку, а відтак переїхав до своїх приятелів до Чикаго. Приїхавши туди вже як двадцятилітній юнак включився в громадську працю, а при тому цікавився і справою УНСОЮЗУ. Тому 1916 року закладає новий Відділ ч. 80 ім. Івана Франка, до якого вписалося тоді 25 нових членів як основоположників.

1921 року покійний Микола Сенік покидає Чикаго і переїжджає до міста братньої любови Філадельфії, де записався Евдокію Красій з якою одружується 1922 року. Побравшись молода пара включається у вир громадської праці. Співають у катедральному і світському хорах, виступають в аматорських гуртках, та беруть активну участь у діючих тоді організаціях міста Філадельфії.

В цей сам час покійний Микола Сенік не забував і за союзове життя, він вступає з переступним листом до 45-го Відділу Товариства „Любов“ і тут 1925 року його вибирають секретарем Відділу. На тому пості він залишився 48 років, себто до часу, коли 1973 року його обрано почесним головою Відділу, а секретарство перебрав молодий сумісний діяч Микола Пришляк.

Як відданий працівник Со-

юзу Покійний на протязі тих майже п'ять десятих невідомої праці збагатив УНСОЮЗУ сотнями нових членів. Слід згадати і те, що покійний Микола Сенік був співорганізатором славної Філадельфійської Союзової Округи, якої був і касиром на протязі двох десятих. Вісім разів Покійний був делегатом Конвенції УНСОЮЗУ і належно багато делегатів пригадують собі Покійного, який все привозив з собою на Конвенції касету десятків союзних віданок, якими щедро його обдаровувала Екзекутивна УНСОЮЗУ за організаційні успіхи. Згаданою касетою з союзними віданками, а головню срібною віданкою о. Григорія Грушки, Покійний дорожив, як найбільшим скарбом.

По за союзовою справою в молодих літах Покійний був активним в збірках на допомогу Рідній Школі, „Просвіті“ Українським Інвалідам, Карпатським Січовикам, ЗУ-АДК та УККА.

Покійний Микола Сенік був щирим і відданим союзцем. Автор цих рядків будучи головою Філадельфійської Округи завжди мав з ним гарну співпрацю. Він не жалів ні часу, труду, як це він говорив „для України в Америці“ — УНСОЮЗУ.

Влаженню пам'яті Микола Сенік осиротів доньку Марію та сина Володимира і Йосифа з внуками. Він також залишив назавжди велику Союзну родину Філадельфійської Округи. Нехай вільна американська земля буде йому легкою, а пам'ять про нього, як справжнього носія союзних ідей і заслуженого піонера, на завжди останеться між нами.

Степан Гавриш

ЧЕМПІОНИ ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ У ТРАВНІ 1976 Р.

Організатор	Відділ	Здобув членів	Сума забезп.
1	І. Олександрівський	153	\$ 57,000
2	П. Прокопенко	89	28,500

ЗДОБУТКИ ОКРУГІВ УНСОЮЗУ У ТРАВНІ 1976 Р.

П. Округа	Кількість Відділів	Придбано чл. у травні	Разом у 1976 р.
Ч. (ослдок)			АДД

Канцелярія

Д-ра ВАСИЛЯ САЛЯКА

**буде закрита
на час вакацій
від 24-го липня
до 8-го серпня
1976 року**

Нема то як на Союзівці!

**Оселі
Українського
Народного
Союзу
в КЕТСКИЛЬСЬКИХ ГОРАХ
біля міста
КЕРГОНКСОН, Н. Й.**

- КОЖНОЇ П'ЯТНИЦІ ЗАВАВА з танцями при звуках оркестри "Союзівки" під кер. А. ХУДОЛІЯ. Співає МАРУСЯ ШТИНЬ (музич. керівник). Конференс всіх програм — АНІ ДИДИК
- СУБОТА, 17-го ЛИПНЯ — АНСАМБЛЬ "СОЮЗІВКИ" під кер. МАРУСЯ ШТИНЬ і АНІ ДИДИК. ЗАВАВА під звуки оркестри "Союзівки". Співають: МАРУСЯ ШТИНЬ і ОРИСЯ ГЕВКА.
- НЕДІЛЯ, 18-го ЛИПНЯ — Виставка образів ВОГДАНА ТИТІ. Вечер в залі "Веселки". Техніка малювання аквареллю.
- СУБОТА, 24-го ЛИПНЯ — ХРИСТИНА ЛІПЕЦЬКА, меццо сопрано — з Дітройту. ЗАВАВА при звуках оркестри "ТЕМПО".
- НЕДІЛЯ, 25-го ЛИПНЯ — Виставка праць СЛАВИ ГЕРУЛЯК.
- СУБОТА, 31-го ЛИПНЯ — ЕД ІВАНКО — артист Бродвею і Голівуду. Аккомпанюмент — ХРИСТИНА ПЕТРОВСЬКА. Фортепіанно сольо — ХРИСТИНА ПЕТРОВСЬКА. ЗАВАВА при звуках оркестри "ВЕСЕЛІ ЧАСИ" з Чикаго.
- НЕДІЛЯ, 1-го СЕРПНЯ 1976 — Виставка образів ВОГДАНА ВОЖЕМСЬКОГО. Вечером — Показ писання писанок — ОРИСЯ ГЕВКА.
- СУБОТА і НЕДІЛЯ, 7-го і 8-го СЕРПНЯ — ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР.
- СУБОТА, 7-го СЕРПНЯ — Хор "ДНІПРО", тріо "ЛЕВЕДІ" та танцювальний ансамбль "ВЕСЕЛКА" — Судбура, Канада.
- ЗАВАВА при звуках оркестри В. ГІРНАКА.
- НЕДІЛЯ, 8-го СЕРПНЯ — Виставка образів ЕКО-І. КОЗАКА з СІНАМІ. Вечером — "Вечір на веселю".
- СУБОТА, 14-го СЕРПНЯ — Танцювальний ансамбль "ВЕРХОВИНА" з Ватерлуті, Н. Й. Концерт — А. БРИТТАНА — скрипка. ЗАВАВА при звуках оркестру — "РУШНИЧОК" і "ТЕМПО".
- НЕДІЛЯ, 15-го СЕРПНЯ — Виставка образів ЯКОВА ГІЗДОВСЬКОГО. Вечером — "Лекція про мистецтво".
- СУБОТА, 21-го СЕРПНЯ — "НОКТОРН" М. Лісенка у виконанні музичної школи на Союзівці під кер. А. ДОВЖАНСЬКОГО, Т. ГРИНЬКОВА і В. ШУСТА. ЗАВАВА — Оркестра "ЧЕРВОНА РУТА".
- НЕДІЛЯ, 22-го СЕРПНЯ — "ДЕНЬ СОЮЗІВКИ" — Окружна Рада СВА Нью Йорк. Виставка образів Л. ГУЦАЛЮКА.
- СУБОТА, 28-го СЕРПНЯ — Гуцульський ансамбль "ЧЕРЕМОШ" з Філадельфії. ЗАВАВА — Оркестра "ТЕМПО".
- НЕДІЛЯ, 29-го СЕРПНЯ — Виставка образів ВОЛОДИМИРА ВАЧИНСЬКОГО.
- П'ЯТНИЦЯ-ПОНЕДІЛОК, 3-6 ВЕРЕСНЯ — КРАПОВІ ТЕНІСОВІ І ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ. Тріо — (Каліна), "ЛАСТІВКИ" з Торонта. ЗАВАВА — Оркестри "РУШНИЧОК" і "ТЕМПО".
- НЕДІЛЯ — Ансамбль "СОЮЗІВКИ" — "СОЮЗІВКА НА ВЕСЕЛО". Оркестри — "РУШНИЧОК" і "ТЕМПО".

ВЕЛИКА ХОЛОДЖЕНА ЗАЛІ "ВЕСЕЛКИ"
Телефон Союзівки — (914) 628-5641

Д-р Микола Крижановський ДЕНТИСТ

повідомляє, що з днем 12-го липня 1976 р.

БУДЕ ПРИНИМАТИ

Шановних Пациєнтів в понеділки і вівторки

в Кергонксоні, Н. Й.

12648 — RR 1 — Brook Drive, A-1. Tel.: (914) 628-8785

а решта днів, як звичайно

в Нью Йорку, Н. Й.

**УКРАЇНЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ
ВХОВУВАТИ ДІТЕЙ.**

Церква св. Володимира в УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ в ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й. СВЯТКУВАТИМЕ

СВІЙ ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК

в неділю, 25-го липня 1976 року

ПО ЦЕРКОВНИХ ВІДПРАВАХ

Великий Фестин (Пікнік)

на ОСЕЛІ "ВЕРХОВИНА"

Смачний буфет, численні несподіванки, виграші.

В залі під церквою буде відкрито МІСТЕЦЬКОЇ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ВИСТАВКИ

— святочне відкриття якої в неділю, 18-го липня після Служби Божої.

Виставка триватиме від 18-го до 31-го липня 1976 р.

Запрошуємо все наше Громадянство взяти численну участь в цьому нашому щорічному святі.

Школа Українознавства у Фініксі, Па.

Учenci Школи Українознавства у Фініксі, посередній їхній директор Михайло Феркуняк.

Школа Українознавства в парокії св. Петра і Павла у Фініксі, Па., має вже за собою багато років праці. Навчання рідної мови відбувалося під опікою місцевих парокій, якими були: о. Кульчицький, о. Василь Шеремета, о. Іван Дорогович, о. Павло Шиманський, який зумів поставити школу Українознавства на вищому рівні ніж попередньо. З допомогою прийшли Сестри Василіанки, а згодом душ-

пастирювали: о. шамб. Степан Сулик, о. Степан Малайчик.

У парокіальній школі чергувалися такі вчителі: д-р Емільян Грималек, Марія Морачевська, Софія Циган. Сприятливі умовини настали, коли в 1967-му р. до Фініксі прибув о. д-р Ізидор Нагасевський із родиною, який від першого дня почав важку працю: писання історичних книжок, будову нового Божого храму та бат-

тисля тим, що Школа Українознавства надалі існувала й розвивалася. Не віддавала від діяльності дружина о. Ізидора, Ольга Нагасевська. Вона негайно зорганізувала Школу Українознавства. Тоді зайшла потреба допоміжних сил, тому покликано до навчання: Ірину Дигдалу, Любу Мельник, Оксану Жугу, Оксану Зелінську, а крім того ще допоміжним був Володимир Колішнікський.

Праці в школі було багато, бо о. д-р Ізидор Нагасевський, дивлячись відкритими очима на життя і виховання, рішив додатково заснувати Відділ молодечої організації — Спілку Української Молоді (СУМА), а на відповідального за Відділ СУМА покликав Михайла Феркуняка із Філадельфії, який дістав призначення на ведення Відділу від голови Головної Управи СУМА Е. Гановського з Нью Йорку.

Праця в навчанні збільшилася для Ольги Нагасевської, бо її бажанням було вишколити також струнну оркестру, що й увінчалось великими успіхами, а найпильнішими ученицями були Євгенія і Гріданткі, які любили свою учительку як рідну матір і були їй адячні до науки.

Після відходу о. Нагасевського і його дружини з Фініксі, спілку над школою передали д-р Ігорі Кунаш, а в навчанні дітей допомагали: мгр Зеня Кунаш, Віра Трищак і Анна Мельник, яка вела садочок.

У 1974 р. управитель школи д-р Ігор Кунаш і Батьківський комітет рішили покликати Михайла Феркуняка на вчительство в школі, а до поміжних учительками були: Анна Мельник у садочку і Романна Іванівна для англійської групи дітей.

Теперішній о. парох Іван Векелі вщеплює шкільну, як і духовний опікун. Він найбільше турбується тим, щоб Школа Українознавства надалі існувала й розвивалася. Не віддавала від діяльності дружина о. Ізидора, Ольга Нагасевська. Вона негайно зорганізувала Школу Українознавства. Тоді зайшла потреба допоміжних сил, тому покликано до навчання: Ірину Дигдалу, Любу Мельник, Оксану Жугу, Оксану Зелінську, а крім того ще допоміжним був Володимир Колішнікський.

Увага! Увага! СТУДЕНТИ

Чи хочете провести БЕЗПЛАТНО ДВА ПОВНІ ДНІ у горах Кетскіл на славній оселі Українського Народного Союзу

"СОЮЗІВКА"

або біля Чикаго, на оселі Української Кооперативи "Самопоміжок"
"РАВНІД ЛЕЙК"

Якщо так, то Вам ТРЕБА:

- Бути у віці між 16 і 23 роками життя;
 - Забезпечитися в УНСОУ в часі від липня до кінця грудня 1976 р. грамотою життєвого забезпечення на суму щонайменше 5,000 доларів;
 - Згорі заплатити однорічну вкладку.
- Дорогий Студент! Не прогай! Доброї нагоди забезпечитися в УНСОУ та ще й до того провести безплатно ДВА ПОВНІ ДНІ на оселі "Союзівка", чи, як Тобі більш догідно, на оселі "Равнід Лейк", біля Чикаго. Там матимеш добру нагоду зустріти десятки молодих товаришів і заключити з ними дружбу!

**Український Народний Союз
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street Jersey City, 07303
Tel.: (201) 451-2200, N.Y. Line (212) 227-5250-1**

Увага! Уже розпочалася двомісячна збірка вибраних творів **ВАСИЛЯ СИМОНЕНКА**

"ГРАНІТНІ ОБЕЛІСКИ"

в українському оригіналі та англійському перекладі Андрія М. Фр. Чирівського Книжка ілюстрована мистецькими рисунками Мотри Ходинової 144 сторінок. Лексусове видання, на кредитовому папері. Ціна 5.00 дол. з пересилкою. Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 5% стейтвого податку. Замовляти: книгарський відділ при "СВОБОДІ" 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Відбулися Загальні Збори 106-го Відділу УНСОУ в Чикаго

Загальні Збори 106 Відділу УНСОУ — Братства св. о. Іоанна в Чикаго, відбулися тут 23 березня ц. р. в залі Доту Відділів при Бестері Асс. — о год. 1:30 по пол. Збори ці були Ювілейними. 106 Відділ Союзу постав в Чикаго — перший 70 років тому.

На Зборах був прийнятий п. С. Гавриш — головний організатор Централі, який гостював в Чикаго в зв'язку із Загальними Зборами Окружного Комітету, що відбулися попереднього дня. Збори викликали і зацікавлення членів, тому на залі було поважне число осіб. Загальними Зборами провела Президія: п. Михайло Марчук — президент, п. МIRON Маланюк — секретар. Уступаючи Управу Відділу склав вищеприйнятий завіт своєї діяльності за 1975 рік.

Голова Управи п. Іванюк, зацікавивши привних членів — зокрема п. Гавриша — поінформував присутніх про тривалу ним працю в звітному році. Союзові тріо сьогодні є тяжкою. Добрі часи минулися. Приднати нових членів — тепер трудніше, як колись. Джерело нових членів не вдалося, яка на жаль, не виявилася охоти вступати в ряди Союзу. Псеодно йому вдалося — втродовж року — приднати задовільне число нових членів. Були й втрати у Відділі, але завдяки активності й дружній співпраці членів, Упра вдалося вдержати кількість членів на належній висоті. Відділ нараховує 415 членів.

Мгр В. Нічай фінансовий і загальний секретар Відділу, поінформував зібраних про свою працю. Вона була обширна і плідна. Полгодування членських справ, виготовлення розметів і звітів до Централі, широке листування, праця в громадських організаціях, репрезентативна разом з головою Відділу — на зовні це ті справи, що ними треба було займа-

тися безперервно. Організуванню нових членів — присвячено багато часу. Нові члени — це життя й майбутнє Батька Союзу. Супроти цього, що при кілці 1975 року помер доволітній наслід Відділу — союзний піонер — бл. п. Михайло Попіль, — його уряд перебрал п. Михайло Марчук, який і склав докладний завіт з фінансовою господаркою Відділу. Вона була знову успішна.

У звітному році — прихвів було — 16.823 дол., а розхвів — 16.603 дол. В дискусії забирали слово кілька членів. Були запити до членів Управи і до привного на Зборах пана Гавриша головнього організатора УНСОУ. Вищеприйнятий завіт п. Іванюк і мгр Нічай. Пан Гавриш — в довшому слові — висловив всі порушені проблеми та дав відповіді на питання членів. Він висловив признання Управі Відділу за позитивну працю та вручив п. Іванюкові медаль заслуги. Пан Гавриш апелював різноманітно до привних доложити всіх зусиль, щоб Відділ виповнив свою кютю, приднавши в 1976 р. 46 нових членів.

По уділенні абсолютної уступаючій Управі — одногласно обрано кошу Управу і Контрольну Комісію в такому складі: Андрій Іванюк — голова, Василь Клепач — містоглова, мгр Володимир Нічай — фін. і загальний секретар, Михайло Марчук — касир, МIRON Маланюк — рекорд секретар.

До Контрольної Комісії авійшли: Павло Костів, Тетяна Кухар і Микола Кекиш.

По внесках і запятах, в яких голос забирали наложі — Веселовський, Маланюк і Дзімоук, предсидний заквив Загальні Збори сгедні 3 по полудні. Прерчення від членів Управи і Контрольної Комісії Відділу перерів п. Гавриш.

Як і кожнорічно — Українське Село в Глен Спей на Зелени Святі віддало поклін борцям за ало Українці заходом Українсько-Американських Комбатантських Організацій.

Заупокійну Службу Божу в церкві св. Володимира, в якій взяли участь колишні українські воїни з прапорами, відправив о. І. Терлецький. По Службі Божій похід під проводом полковника В. Стека, під звуки барабанчиків з 3-го пластового юзачського куреня з Нью Йорку, перейшов під курганмогилю.

Панахиди відправляли о. Д-р М. Клефас

Ділилися сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 6-го липня 1976 р. після важкої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлась в Бозі, на 81-му році життя **НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА, МАМА, БАВЦЯ І СЕСТРА**

**с. л. п.
ЮЛІЯ МІКИТА**

ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ відправиться в суботу, 10-го липня 1976 р. о год. 10-й ранку в церкві St. Ann's Byzantine Catholic Church, Hartsburg, Pa. ПОХОРОН Тіліни Останків на цвинтарі Факс Чейс о год. 2-й по пол. цього ж дня.

Горем прабляти: **ВАСИЛЬ** — чоловік **ЛЮБОМИР** — син з дружиною **МАРІЄЮ** і дітьми **МАРІЄЮ, ТАНЕЮ, ТАРАСОМ** і **ЛІРИСОЮ** проф. **ІВАН ПОВХ** — брат в Гарісбургу **ВАСИЛЬ ПОВХ** — брат у Львові та ближчі і дальша Родина

В пам'ять нашого Незабутнього Друга **св. п. ЯРОСЛАВА МАРЧАК-БАРАНСЬКОГО**

складено на Пласт в Чикаго: **Омелян і Еміль ПЛЕШКЕВИЧ** — \$15.00 **Василь і Леся БОНКО** — 25.00

УКРАЇНЦІ! НАШІМ СТРЕМЛЕННЯМ С, ЩОБ КОЖЕН УКРАЇНЕЦЬ - УКРАЇНА АМЕРИКИ І КАНАДИ СТАЛИ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АМЕРИЦІ.
ЧИ ВИ ВЖЕ НАЛЕЖИТЕ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ???

Спілка Української Молоді Америки

СПОРТОВИЙ ТАБІР — ШКОЛА

на Оселі СУМА в Елленвілл, Н. Й.

в днях 25-го липня — 14-го серпня 1976 р.

(ТРИ ТИЖНІ)

- В програмі: копаний м'яч, відбивання, легкоатлетика, руханка, плавання, фізкультура.
- Інструктори: С. КАСІЯНЕНКО, В. ГАЙДУЧОК, М. СКІРКА, М. КІЛЯРСЬКА і інші.
- Вік — від 9 до 18 років.
- Зголошуватися до 20-го липня в Осередках або в Головній Управі СУМА.

ПОШУКУЄТЬСЯ

ЛОМЩИКА-МЕТРАНПАЖА
ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“

Добрі умовини праці. Платні свята і вакації
Blue Cross і Blue Shield.
Голоситись:
(201) 434-0237 або з Нью-Йорку ВА 7-4125

Повідомлення Адміністрації

З уваги на те, що в дніх від 26-го ЛІПНЯ до 7-го СЕРПНЯ, включно, „Свобода“ НЕ БУДЕ ПОВІДНЮВАТИСЯ — проситись всіх, хто має на цей час якісь оголошення, надіслати їх до публікації перед тією ДВОТІЖНЕВОЮ перервою.

Український Католицький Цвинтар
СВ. ДУХА, Hamptonburgh, N.Y.

По інформації прошу писати або тел.

(914) 476-0764

Holy Spirit Ukrainian Catholic Cemetery
35 Chestnut Street, Yonkers, N.Y. 10701

NEVER GIVE UP
HOPE

J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND #6

Helps Only Those Who Are In Need
SOUR STOMACH, ACID INDIGESTION, BELCHING, GAS
PAINS, HEARTBURN, GETTING UP AT NIGHT, FOUL
BREATH, BLEMISHES, SIMPLE HEADACHE, IRREGU-
LARITY, ACID AND PAINS, CONSTIPATION.

SEND \$10.00 TO-DAY

If no help within a few hours or, at the latest the next day,
return the Package for full refund, OR
PICK UP PERSONALLY, 4TH FLOOR, ROOM 403
PHONE: (201) 642-0773

THE MILLER CO., INC.

790 BROAD STREET Dept. 41 NEWARK, N. J. 07102

Питаєте у всіх
книгарнях за
книжкою

ПОВСТАНСЬКИЙ
ЗАПИСНИК

Автор

МИХАЙЛО
ДАНИЛУК

лікар, журналіст, громадський діяч — представляє авторитет національного свідомості на Волині, де відбулися — совєтська і німецька — і боротьба проти них.

Для багатьох розкриває незнану папору героїчних дій українських повстанців на Криворіччя в роки 1942-43

288 сторінок друку. Ціна \$3.50 в м'якій обкладинці

„СВОБОДА“

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303

У БАД-ЕМСІ..

(Закінчення зі стор. 1-6)

св. Письма українською мовою, яке переклав проф. Пулюю, дійсний винахідник радіо-променя. Заходами „Руху релігій“ розписано анкету серед європейських інтелектуалів, на яку відгукнулося 20 відповідей із 9-ти країн. Заговорила про цю справу преса. Цю анкету варто б опрацювати і видати так, як це зробив УВУ з перевидання праці Петербурзької академії наук з 1905 р., що її переклав і видав у Львові проф. Михайло Грушевський.

Наступний доповідач проф. Григор Васкович, продовжуючи думку ректора Янева, навів українські заходи за знесення заборони української мови у школах та в позашкільній освіті. Коли Драгоманов назвав указ „дурнотою“, то інші діячі звернулися до всіх університетів на терені України, щоб вони висловилися в цій справі. З протестами виступили професори: Антонович, Багалій, Сумцов, Молчановський, Софія Русова, Шахматов, який ствердив, що українська мова не „діалект“, а інша, їм відповів міністер Вітте, що наче б то опрацюється „інший“ закон, але не висловився. Вершком цих заходів була репліка Петербурзької академії 1905 р. з доказами, що указ 1876 р. більше шкодив, як допоміг московській імперії, бо українці звернулися поза кордони Росії для свого національного вияву. Проте вчені не могли переконати московських шовіністів у всіх трьох „думках“, які голосували за втримання указу.

Проф. Степан Чорний з Канади заторкнув справу „указу“: Уже Петро І видав наказ „не печатати“ нічого українською мовою, а „святини“ Синод заборонив церковні книги з українським правописом. Польське повстання 1863 р. дало нагоду Каткову напасти на українське прагнення самостійності як на „польську інтригу“, а Юзефовичів кликали на сполуху у „Кієвляніне“ про небезпеку від Географічного т-ва, яке зразу ж і закріпило. Кожний наступний цар нішком підтверджував заборону, не маючи сміливості видати її законом. Утиски українства перейшли до більшовиків, їхня „українізація“ була в душі Емського указу. Підпильний „Український вісник“ виразно ствердив, що „совєтський режим — це фашистська диктатура“, а всі „укази“ — історичне пережиття, й тому москалі палать українські книгозбірні й архіви та вигадують щораз то нові терміни на русифікацію: то „злиття націй“, то „єдина „родина“, то новий щільний закон Хрущова, і

навіть пенсіонування Шелеста за, начебто, оборону української мови. Та попри всі ці драконські переслідування, в Україні лунає Сямолюк: „ніхто не перекреслить мій народ!“

Проф. Дмитро Штогрин з США ствердив на основі біографічних студій, що на меморандум М. Драгоманова на слов'янському конгресі у Парижі прихильно відгукнувся чехи і поляки. Іван Франко у своїй публіцистичній дорічав українцям, що вони не здобулися бодя на таке виснаження цієї справи, як це зробила Петербурзька академія. Натомість проф. О. Прицак дав неіричний образ праці Савченка, який разом із Яном Плянью опрацював „Заборону української мови в драматургії“ в 4-ох томах, з якими невідомо що сталося. Натомість слід привітати переклад „Емського указу“ Ольги Войченко на англійську мову та наукову розвідку проф. Я. Рудницького про „Лінгвіцизм — мовознавство“. Закінчуючи сесію, проф. К. Віда додав, що згаданий бесідником праці полягався друком завдяки шановному ініціаторові проф. Я. Рудницькому. Після перерви, наступною сесією проводила д-р Оксана Вороненко з Куртії, подякувавши від імені Паранського університету за запрошення та приємність узяти участь у конференції. І зараз такі запитання до слова канадійку Люїзу Лещ, яка так досконало вивчила українську мову, що тепер пише докторську тезу на українську тему. Вона пояснила, що завдяки митрополитові Мстиславу з'явився у кількох перекладах 20-й розділ з книжки Людмили Коваленко „Тиха вода“, що говорить про Емський указ, а вона сама прочитала його німецьку версію.

З черги виступила д-р Галина Сенюта з Канади, яка вибирала висловлювання мовознавців, що в різні часи протестували проти указу. Такими були знаменитий педагог Ушинський, а в наших часах Е. Шабловський, який цитував Драгоманова, що „іх, українців, цілком придушено“ цим указом, і чим не за те відбував „кару“. Проте діяльність противників указу був народний учитель Степан Васильченко, який глибоко розумів цю трагедію, яку школярам і вчителям завдавав Емський указ. Відносячись до літератури, як до виховного засобу, Васильченко став на захист цих і тих, називаючи українського вчителя отим „перекотиполе“, якого ганяли і переслідували за рідну мову.

Член-основник УВАН в Австрії, автор словника „М. Іраклієвський“, — ствердив, що Александер II дещо спізнився зі своїм указом, бо перед ним уже був український літературі І. Котляревський з „Енеїдою“, де „любов отчизни герої“, уже був Квітка зі своїми першими оповіданнями про село в Європі, уже Павловський видав свою „Граматку“, Гребінка „Ластівку“, Срезневський „Запорозьку старину“, Максимович пісні Кухаренко кубанський бувальщину, Шашкевич „Русалку Дністрову“ та зокрема Шевченко зі своїм „Кобзарем“, а далі Кирило-Методієве Братство з „Книгами бітій“ Костомарова, „Основою“ Куліша і т. д.

Накінєць слово забрав проф. Я. Рудницький, заявляючи, що від 1967 р. він

Мігр Юрій
Нестерчук

У дніх від 1 до 4-го червня 1976 р. у Бостонському університеті відбувся симпозиум, який спонзорували Комітет для Дослідження Космосу (KOIAP) і Міжнародне Об'єднання Радіої Науки (IOUPE) на тему: „Геофізичне засвоєння спостережень сателітних сигналів“. Основним предметом доповідей і дискусій була йоносфера і її вплив на сигнали, які передають сателіти до своїх відборних станцій на землі. У цьому симпозиумі взяли участь науковці, дослідники і працівники сателітних станцій різних країн світу, подаючи вислідні свої дослідів із спостережень сателітних сигналів.

У згаданому симпозиумі взяв участь мігр Юрій Нестерчук, астрофізик, який доповідав у групі, яка займалася інструментами і майбутніми планами для сателітних сигналів. Тема доповіді: „Моделювання коливань згущення йоносферних електронів при лінійній частоті“. Згадана доповідь була вислідом кількісних спостережень сателітних сигналів, яку перекладла фірма „Атлантік Сателіт Корп.“, яку мігр Юрій Нестерчук є співласником і заступником президента, з допомогою свого помічника Дж. Корзельського і Дж. Вігунчика, працівника Гадера Спейс Флайт Сентер. У висліді цих дослідів встановлено, що коливання ліній бачення сателітних сигналів можуть виказувати до 20 градусів відхилення, а тому подані сателітні сигнали можуть бути відповідно поправлені.

Резюме з цієї доповіді поміщено в окремому бюлетені, а ціла доповідь буде надрукована в збірнику доповідей цього симпозиуму.

Мігр Юрій Нестерчук працює тепер над докторською працею з ділянки радіої астрономії, а крім цього бере активну участь у громадському житті, як голова Відділу УККА у Вашингтоні.

працює над „Лінгвіцизмом“, словом, що йде від етно-генциду. І коли це останнє вдалося жидкам узаконити в ОН, то українці повинні видивити лінгвіцизм, як міжнародний злочин. У кінцевих ствердженнях Світової конференції мовознавства в Канаді записано й концепцію Я. Рудницького про лінгвіцизм в Україні з такими історичними фактами, як скасування 1916 р. двомовних шкіль та прилюдне спалення українських підручників, що являється лінгвіцидним актом. У світі існувало багато таких лінгвіцидних „указів“, але тепер уже й малі народи домагаються прав для їхньої мови. Цього 1976 р. каталонці добились скасування заборони їхньої мови, а ще 1938 р. малому народові романш признали рівноправність з іншими мовами Швайцарії. Крім того, ми, українці, мусимо домагатися в ОН зміни хартії свободи: слід домагатися не „свободи вислову“, бо ж висловитися можна в іншій мові, але „свободи мови“ для кожного народу по-різному.

На цьому закінчилися дві офіційні сесії, а третя, дуже незвичайна й оригінальна, мала розпочатися в год. 20-й у готелі „Гутенберг“ — назва якого теж пов'язана з мовою і друком...

(Закінчення буде)

REAL ESTATE

WALK TO SOYUZIVKA

4 bdrm, 2 bath, den w/cathedral ceiling & frpl, completely remodeled, new kitchen, gorgeous view. \$29,500.
KOPP OF KERHONKSON, N. Y.
Dial: 914-626-7500

ФЛОРИДА

в українському будинку селі Нова хата! 3 спальні, 2 ванні, кухня, поїдів, ідальня, род. кімната, кухня, веранда, на 2 авта гараж, цент. опалення, огорожені, площа 120 x 100, великі дерева, красиві озера, скінчена. Ціна 41,500 дол.
Площі на одинокій хаті, з мистовою водою і „сувер“ та асфальтовими вулицями, 85 x 120 від 6,500 дол.
Масмо землі — сади — бізнес.

SUNNYLAND REALTY

Stephen Kowalchuk Realtor
855 N. Park Avenue
Apopka, Florida 32703
(305) 886-3080

Richmond Hill, N.Y.

2 FAMILY
Solid brick, near 104th St. & Jamaica Ave. 5 & 6, all modern, 2 kitchens & bath, with finished basement, 220 electric, all vacant on title asking \$49,500.
(212) VI 7-6471 or 634-7286

PARK LANE REALTY CO.

105-12 Jamaica Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Open for Inspection
Sunday, July 11th, 1-5 P.M.
127 S. Durand Place
Irvington, N.J.

COLONIAL

5 large rooms, full basement, 1 1/2 bath, oil heat, 2 car garage, near new Ukrainian center, \$52,000. Call (201) 372-0863.

Jersey City, N.J.

2 blocks from Journal Square

2 1/2 STORIES

Frame, plaster walls, 14 rooms, ten baths, 2 kitchens, all rooms have baths, some furniture, 40 x 100 ft lot.
Call days (201) 545-8444, evenings (201) 483-9282

Farmed. 51 acres. Large barn Ranch style home, nearly completed. Tillable acreage, fenced pasture & some forest. Panoramic view. \$33,500.

Makitra

Real Estate, Inc.

4 West Steuben Street
BATH, N.Y. 14810
(607) 776-2468

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ

АБО КУПИТИ

БУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ звертайтеся до

УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ

GEMINI REAL ESTATE CO.
88 Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400

НЕБУВАЛА НАГОДА!

Літні домки

ДО ПРОДАЖУ

Залишилось ще 8 літніх домів над Морінем озером в Глен Спено. 5 кв. авт. до катол. і православних церков та оселі „Верховина“. Сусідні українці. Доми з 3-ма спальнями, італійськими, 2 модер. ванни, нові вікна, нові ліжка, постіль, вся кухонна посуда, вода з власної криниці. Приватна пляжа та тенісова площа. Ціни \$10,000-\$15,000. Можна дістати на сплату. По інформації прошу дзвонити: в Глен Спей — (914) 856-5700; в Нью-Йорку — (212) 838-0540 або (212) 777-0513 веч.

KERHONKSON, N.Y.

4 room house, fully furnished \$15,000

New 5 room house, 1 acre, view \$28,000

Business property, 2 acres, house and going produce business \$50,000

100 acres, views \$55,000

Many other large and small properties.

KATES REALTY

Kerhonskon, N.Y.
(914) 626-4141

НА ПРОДАЖ

НОВИЙ ДІМ

біля Союзівки, на оселі „Золота Осінь“. Deed & Title. Офери через Prosperum 708. Інформації телефонують: (914) 626-7315

ХРАМОВЕ СВЯТО
В ГЛЕН СПЕН

Глен Спей, Н.Н. — Будівельний Комітет української православної церкви св. ап. Павла інформує, що в неділю 11-го липня ц.р. відбудеться велике Храмове Свято, а описля пікнік з програмою на оселі UPC „Верховина“. О год. 11-перелюдним буде відправлена урочиста Служба Божа, а описля програма під вільним небом. Інформація можна одержати в Українській Православній Кредитівці, 304 Е. 9-та вулиця, тел. 533-2980.

PARKA COMPANY
APARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tel. GR 3-5550, New York, 10003

H. Smith:
THE RUSSIAN
(Г. Сміт — відв. ред. Прес. Бюра Н. Н. Таймсу в Москві старанно зібрав вражаючі факти крутої режимної машини. Ціна \$12.50

Розшуки

Розшукую свою родину, яка знаходиться в Америці — Діанетон або Денетон. Я з роду Марчаків Розалія Дмитрівна, з с. Береги, по чоловікові Терещуків, розшукую своїх братів Павла Марчука Ельковича та Івана Марчука Ельковича, мама їх Аліна Марчук. Може хто знає їх, просимо писати на адресу: Лівська обл. Старий Самбір, район Село — Терло Терещуків Розалія Дмитрівна або Petrunela Dowhanluk 2829 W. 12th Street Cleveland, Ohio 44115

HELP WANTED

INJECTION

MOLDMAKERS

Experienced, salary open, excellent opportunity, overtime benefits.
20 Jones St., New Rochelle, N.Y. (212) 892-4800
Ask for Fred

FARMS & CO. HOMES

НАЙКРАЩІ

ПОСІЛОСТІ

ВСІХ РОДІВ

KOPP OF KERHONKSON, NY
(914) 626-7500

Вакації

SHADOW MOUNTAIN

MOTEL

HWY 34 — Grand Lake
Grand Lake, Colorado 80447
Запрошуємо зацікавлених користувачів з вигідного мотелю. Через дорогу кафетерія, недалеко мінеральні купелі. Тел.: 627-8546.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА
ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЦІПЛА І ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Ванді Врукі і перенесенням тілних останків з різних країн світу.

801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

SINKOWSKY

FUNERAL SERVICE

3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475

191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-8839

Директор ІОСФ

СЕНКОВСЬКИЙ

Завідує влаштуванням похоронів в каліфорнії, похоронів в каліфорнії міста. Похорони по мінімальним цінам.

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ
ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССРПОКОРИСТУЄТЬСЯ ПОСЛУГАМИ ШИРОКОВОДОМОЇ ВАМ ФІРМИ
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vneshtorg)

EXECUTIVE OFFICE

1776 BROADWAY NEW YORK, N.Y. 10019 Tel.: 581-6590 / 581-7729

Вислани тільки через наші відділи посилки доставляються на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка послужок гарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і відборець НЕ ПЛАТИТЬ НИЧОГО. При конторах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, шкірами на обуту і т. п. по дуже низьких цінах.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

За додатковими інформаціями, звертайтеся до головного бюро або до одного з наших відділів.

Відділи відкриті щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора

По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEW YORK, N.Y. — 141 Second Avenue	GR 5-7430
SOUTH RIVER, N.J. — 41 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476
FARMINGDALE, N.Y. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 West Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENSTOWN, Pa. — 126 Tighman Street	NE 5-1654
LOS ANGELES 4, Cal. — 159 So. Vermont Ave.	DU 8-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
CHICAGO, Ill. 60629 — 2808 West 69th Street	WA 5-2787
CHICAGO, Ill. 60609 — 1855 W. 47th St.	FR 6-6755
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	365-6780
HARTFORD 6, Conn. — 122-126 Hillsdale Avenue	246-2348
LAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Avenue	881-8800
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-8745
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kentworth Avenue	FR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Filmore Avenue	TX 5-0700
WOODHAVEN, Queens, N.Y. — 80-14 Jamaica Avenue	286-5260
PHOENIX, Ariz. 85027 — 23047 N. Black Canyon Hwy	(602) 942-6770
SILVER SPRING, Md. 20910 — 622 Elsworth Dr.	(301) 589-4464
MIAMI BEACH, Fla. 33139 — 1201 — 17 Street	(305) 673-8220

ІВАНА КЕДРИНА

Життя — Події — Люди

СПОМИНИ та КОМЕНТАРИ

LIFE — EVENTS — PEOPLE

MEMOIRS and COMMENTARY

Книжка у твердій темно-блакитній політичній обгорці, із золотими літерами, роботи мистця

ВОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО.

724 сторінок. Ціна 20.00 дол.